

SLOVENEK

Inzerati:
Enostolpna petstivista (72 mm široka in 3 mm viška ali nje prostor)
za enkrat . . . po 30 v
za dva- in večkrat . . . 2 v
pri večjih naročilih primeren popust po do ovoru.
Poslano:
Enostolpna petstivista po 80 v
Izhaja vsak dan izvenoma nedelje in praznike ob 3. ur. pop.
Redna letna priloga vojni red

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Ročnopol se ne vračajo; nebrankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun poštne branila avstrijske št. 24.797, ograde 26.311, bosn.-herc. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 188.

Dvanajsta in — zadnja soška bitka.

Cesar Karel vodi operacije. — Italijani v štirih dneh izgubili vse, kar so v dveh in pol letih pridobili. — Beneški Slovenci že pod Avstrijo! — Armadi vojvode Aosta in generala Capelle premagani. — Sv. Goro in Gorico vzeli junaški Hrvatje. — Kalvarija, Fajtov hrib, Čedad, Gradišče, Tržič v naših rokah! — Nad 100.000 ujetnikov, 700 topov zaplenjenih.

»Naša Gorica!« Begunci in begunke so klicali, ko se je razglasilo cesarjevo naznanilo, da je Gorica naša. O, kako so jim v veselju žarela lica. Italijan je dobil, kar je iskal! Ne bodo nas Slovencev razkosali, kakor so kličali. Čedad naš! Beneški Slovenci, doslej ločeni bratje, so danes že združeni z nami. Ljubljana, vedno domoljubna, se je včeraj radovala, nestrpno je pričakovala poročil — o italijanskih porazih. Naša slovenska zemlja je v vojski z Italijanom veliko trpela. Slava junakom, ki so vrgli Laha z nje.

Bajka se ti zdi, ko čitaš, kar se poroča s krvavih čeri in ko izveš: Hrabri naši bratje Hrvatje iz Karlovca so razvili v Gorici na nedeljo, dne 28. oktobra 1917 naš slavni prapor, višava Podgora zasedena, Tržič vzeti, čez soški most, ki gori, dero naši junaki in zasedejo hrib Fortin. Ključ, ki odpira in zapira Dobroboško planoto; skalnati vrh, s katerega se ti odpre razgled daleč tja na našo Furlanijo, na benečansko ravan, na Kras, ki je zdaj, ko to pišemo, morebiti že popolnoma naš. Ne dovolj; Čedad, mesto s popolnoma slovensko okolico, starodavna prestolnica nekdanjih ljubljansko večje mesto, je že pod krogljami vladarjev Lombardije — naš; Videm, italijanski topov, Banjska planota — je za našo bojno črto; naša krčela dero proti beneški ravni. Siloviti plaz se je odtrgal. Armadi vojvode Aosta in generala Capelle poraženi. Slike se ti menjajo tako hitro, kakor na najmodernejšem filmu.

Navadili smo se na soškem pozorišču le stoječe vojske. Zdaj jo ni več. Kar so Italijani v dveh letih in pol v strašnih enajstih soških bitkah priborili s krvjo cveta svojega naroda, so izgubili že v prvih štirih dneh silovitega navala junakov osrednjih velesil. Dvanajsta soška bitka je stremgostavila dosedanje izkušnje. Italijani so imeli v dveh letih in pol dovolj časa, da so tam pri Tolminu in Kobaridu zgradili silovite obrambne postojanke. Držati bi jih bili morali. Saj našega prebitja ni uveličel morebiti več dni trajajoči bobneči ogenj, s kakršnim so ujavljali Italijani svoje navale, s kakršnim Francozi in Angleži tam na Flandrskem in v Franciji ujavljajo svoje napade. S topovi se je prav malo streljalo v primeri s silovito stavljenost si nalogo. Junaška borba moža z možem je v prvi vrsti vrgla Italijane, vrgla jih je strokovnjaško mojstrsko vodstvo naših vojev, ki je naglo kakor strela z jasnega izpremenilo stoječo vojsko v premikalno vojsko; naglo, hitro se izpremenilo pozorišče bitke, ki se bije že na benečanski ravni, ko po zadnjih poročilih Italijani niso še popolnoma Krasa zapustili...

Strategično je italijanski poraz tudi zato zanimiv, ker se bitka ni odločila z napadom na krilo, marveč naravnost na sovražno fronto. Hrabri alpski polki, cesarski lovci, štajerski in tirolski strelci so se bili na 2210 metrov visokem Rombonu, vzeli so ga in ravno tako 2582 metrov visoki Kanin. Zanimivo je, če primerjamo, koliko so našli ujeti Rusov, ko so prebili pri Gorlicah. Dne 24. oktobra je povedalo naše uradno poročilo: Nekaj tisoč ujetnikov in veliko topov; 3. majnika 1915 (od Gorlice) nad 8000 ujetnikov, topovi in strojne puške zaplenjene. Dne 25. oktobra 1917: Do večera nad 10.000 ujetnikov. Plen napreduje. 4. majnika 1915 od Gorlice: Nad 30.000 ujetnikov, 22 topov, 64 strojnih

pušk zaplenjenih. Dne 27. oktobra: 60.000 ujetnikov, 500 topov; od Gorlice tretji dan po prebitju: nad 50.000 ujetnikov; večjega števila zaplenjenih topov še ni navedlo, šele osmi dan po prebitju se je poročalo, da so zaplenili 60 topov.

Ključ do Trsta: Sveta Gora zopet naša. Previdno so se dne 25. avgusta plazile laške patrulje na Sveto Goro, ki smo jo bili prostovoljno izpraznili. Zdaj, čez 2 meseca so p. anaši junaki zopet vzeli Sveto Goro s silnim napadom. Italijan previdno, oprezen, zabrt: mi iz srednje Evrope sikreniti, odločni, krepki. Italijan je izgubil v 4 dneh, kar si je v dveh letih in pol »oprezno« osvojil.

Italijani se nikjer ne drže. Čez Sočo so že tudi vrženi. Arz in Ludendorff poročata sinoči, da so izgubili Italijani 100.000 ujetnikov in nad 700 topov. Nizko računano se lahko sodi, da so ubegli Italijani izgubili v dvanajsti soški bitki 300.000 do 400.000 mož. Italijani divje beže. Najbrže se bodo ustavili šele pri reki Taljamento. A Italijani so, kadar prično bežati, nepreračunljivi. Ko jih je bil Radecki leta 1848. pri Veroni pošteno naklestil, se mu niso nikjer več resno ustavljali, dokler niso prišli v Piemont nazaj, nakar so zelo hitro sklenili premirje.

Zidati in graditi Italijani znajo. Njihove dovozne ceste na soški fronti, ki zdaj dobro služijo našim krdelom in njih pripregi, so izborne. Da so v naših goriških hribih zgradili Italijani ceste, so porabili 100.000 ton cementa in 35 ton razstrelil. Njih brzojavne in telefonske črte so bile dolge 40.000 kilometrov z 12.000 telefonskimi in s 1000 brzojavnimi postajami. 70.000 kilometrov žice so porabili. Vse to bo našim zdaj prav dobro služilo. Gorican v Ljubljani, ki je čital naše posebno poročilo, da je Gorica zopet naša, je rekel: Gorico so Lahi poškovali, prav bi bilo, da jo ujeti italijanski zidarji zopet popravijo.

Od Čedada do Vidma je do 15 kilometrov hoda. Videm je velevažna strategična točka. Tam se križajo železnice iz Čedada, Gorice in Kormina, v Trbižu, Benetke, Treviso. Če pade Videm, je zelo otežkočena zveza z italijansko armado na Koroškem; levo krilo italijanske armade bi ostalo navezano le še na červinjsko železnico.

V dneh slavne ofenzive moremo šele pravično soditi, kakšne zasluge si je pridobil branitelj slovenske zemlje, generalni polkovnik Borojevič, ki je v enajstih soških bitkah s primeroma malo četami ključoval Cadornovi premoči.

GORICA NAŠA.

»Slovenec« je včeraj zjutraj prvi poročal Ljubljani v posebni izdaji:

Ljubljana, 28. oktobra ob 10. uri 8. minut dopoldne. Njegovo Veličanstvo cesar Karel je danes ob pol 10. uri dopoldne telefoniral kranjskemu deželnemu predsedniku grofu Attemsju, da je Gorica zopet naša. Po naročilu gospoda deželnega predsednika so oblasti na svojih poslopih že razvile zmagovalne zastave. Slava našim junakom!

Tudi Borojevič je deželnemu predsedniku sporočil veselo vest, da je Gorica naša.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 27. oktobra. Uradno:

Pod osebnim vrhovnim poveljstvom našega cesarja in kralja je silovito dozoril na glavno italijansko silo naperjeni udarec.

Naše v bojih preizkušene čete slavne soške armade in nemške sile, ki z nepremagljivo napadalno silo napadajo, so priborile velik uspeh.

Na neštevilnih bojiščih skovano in s krvjo naših najboljših mož zapečatenoroženo bratstvo zaveznikov se je iznova tako izkazalo, da ni kaj podobnega.

Pri zgornji Soči so vzele naše alpske čete, stari preizkušeni pešpolki, cesarski lovci, dalje strelci s štajerskega in s Tirolskega v čerh Rombona in Kanina in na Stolu (4 km jugozahodno od ovinka Soče) pri Žagi (jugozahodno od Bovca) z živavo vztrajnostjo in naporno silo ozemlje in so premagali sovražnika.

Pruski šlezijci so vzeli jugozahodno od Kobarida visoko goro Matajur. Tam kakor tudi zahodno od Tolmina se povsod na italijanskih tleh vojskujejo.

Na Banjski planoti se branijo Italijani korakoma.

V besnih bojih so naši osvojili sovražne postojanke južno od Vrha (na severno-zahodnem delu Banjske planote), višino 652 pri Vodica, za katero so se svoj čas bili tako vroči boji, in Sveto Goro, ki so jo kot zmagovalno ceno v enajsti soški bitki tako zelo slavili. Sinovi iz vseh delov Avstrije so telmovali glede na veselje napadati.

Severno od Gorice stojimo pri Soči.

V odseku Fajti hriba je iztrgala 17. ogrska divizija iz Szébene, ki nad 2 leti zmagovalno straži spodnjo Sočo, sovražniku s presenetljivim navedom njegovo prvo črto. Utiela je 3500 Italijanov.

Pri Kanalu in vzhodno od tam sta dve c. in kr. diviziji sami ujeli 16.000 Italijanov in zaplenili 200 topov.

Skupno število ujetnikov se je zvišalo na 60.000 in zaplenjenih topov na 500.

Od sovražnih letal smo jih dozdaj 26 sestrelili.

Dunaj, 27. oktobra zvečer.

Na jugozahodnem bojišču smo tudi danes napredovali.

Trst, 28. oktobra. (K. u.) Cesar Karel, ki je kot prestolonaslednik uveličel zmagovalno pomladansko ofenzivo 1916 proti Italiji, se je zdaj, ko se je proti ravno tistemu sovražniku uvedla druga ofenziva, zopet postavil na čelu napadajočih armad.

Cesar se je podal kot vrhovni armadni poveljnik ponoči na 24. oktobra na soško pozorišče, kjer so se zvezne bojne sile ob zgornji Soči pripravljale na napad. V vlaklu je sprejel poročila o prvih uspehih zapovedanih napadalnih pokretov; ko jih je sprejel, se je v operacijskem ozemlju nenadoma podal k podrejenim višim poveljstvom. Drugo jutro je že sledil cesar, ki ga je spremljal načelnik generalnega štaba, svoji armadi, ki je napadala.

Zapovedano je bilo, naj se prične topovski boj 24. oktobra ob 2. uri zjutraj. Vseled goste megle in ker je vedno močnejše deževalo, priprava s topovi ni tako učinkovala kakor so prvotno nameravali. Pehota je na kljub temu v zapovedanih rani uri napadla. Predrzo, da se mora obćudovati, je n. pr. nek nemški večji oddelek napredoval skozi Soško dolino naravnost proti Kobaridu in proti Robiču, obšel je torej z juga Krn; preizkušene avstrijske gorske čete so pa istočasno korakale na zahodu navedenega gorovja v Soško dolino. Italijansko uradno poročilo pravi, da sovražnik ni našel nepripravljenega in da ga je pričakoval. Ta trditev pojasnjuje dejstvo, da so nemške čete, ko so vkorakale v Kobarid dobile italijanskega divizijskega poveljnika z enim njegovih brigadirjev in z vsemi polkovnimi poveljniki, katere so skupno odvedle.

Popoldne se je peljal cesar k nekatrim višjim poveljstvom, da sprejme s kolikor mogoče malo zamudo zadnja poročila in da izda povelja. Še tisti večer se je izvedelo, da se je tudi na Banjski planoti pričela italijanska bojna črta malati.

Cesar se je peljal 25. oktobra k nekem višjem nemškemu poveljstvu v prostoru pri Tolminu. Med to vožnjo se je videlo smotrenost in točnost priprav v operacijskem prostoru. Doline, ki so bile dozdaj le malo važne, so postale velike prevozne ceste. Čete so stale šele 24 ur v napadalnem prostoru, a že so priredile vojne bolnišnice, skladišča, zaloge streliva in mnogo drugega. Cesar je želel, da pride ta dan do čet, ki so se čisto spredaj borile. Izpolnila se ta cesarjeva želja ni, ker so se čete in treni pomikali po cestah. Ker je v teh razmerah bilo vedno težavnejše priti naprej, se je cesar takoj udal operativnim zahtevam ure.

Bodoči dan, 26. oktober, cesarju ni pokazal le, kako da se razvija bitka, prišel je tudi večkrat v stik s polki, ki so se podali v boj. Cesar se je ta dan podal na dva opazovališča, z enega je opazoval Banjsko planoto, na katero je bil razgled zelo jasn; iz drugega opazovališča je bilo mogoče slediti bojem na Fajti hribu.

Na Banjski planoti so se Italijani umaknili, naša pehota jih je ostro zasledovala.

Ko je prišel sovražnik v tesno Soško dolino so naši daleč strelajoči topovi streljali v strnjene množice; obstreljevalne skupne skupine so pridrle in posegle v boj. V groznem strahu so hiteli Italijani k prehajališčem.

Ko je prišla ogrska pehota v sedlo med obe višini Fajti hriba: eno so držali Italijani, drugo mi, je namerila na nizino res mogočen zapiralen ogenj italijanska artiljerija, ki do tokrat ni bila posebno zgovorna. Hrabri Ogrji pa pa so po 4. uri uri popoldne ta pekel železa in svinca prekoračili in se polastili Fajti hriba.

Cesar v spremstvu načelnika generalnega štaba generala pehote pl. Arza, zunanega ministra grofa Czernina in poveljnika vojne skupine generalnega polkovnika Borojeviča, pri katerem se je nahajal tudi Feliks princ Parma, ni obrnil pogleda od te silovite borbe.

Ponosen na zmagovalne čine svoje armade, hvaležno pripoznavajoč junaštvo zvestih zaveznikov, ki so se privikrali na tem bojišču vojskovali, je cesar s povečanim zaupanjem vodil veliko bitko dalje.

Znočilo se je. Čete, ki jih je utrudila prtljaga in hudi pohod, so počivale v gozdu. Cesarjevi avtomobili s spremstvom so se peljali proti novemu stanu. Nek pešec je spoznal cesarja. Veselo presenečen zavpije: »Karoly!« V bližnem gozdu je postal živahno. Moštvo, ki je pravkar menajiralo, drugi so pa delali šotore, je zapustilo delo in kosilo in hiteli so na cesto. Na tisoče in tisoče jih je stalo ob poti in na strminah; vojaki so na raznih instrumentih svirali cesarsko pesem, trobentači trobili generalni marš; vse so pa preglasili veseli živjokli vojakov, ki so se podali v boj. Cesar je bil globoko ginjen.

Velicine in veličastva te podobe tudi zvečer došla poročila niso prekosila: Gora Matajur je vzeta; zbori prodirajo proti Čedadu, 60.000 mož je vjetih, 500 topov je zaplenjenih.

Noč je prebil cesar na malem kolo-dvoru na Krasu. Vedel ni, da so luči njegovega voza ravno tako zatemnili, kakor luči na postaji, ker se je nahajal na kraju, ki ga je bil sovražnik že večkrat obstreljeval.

Dunaj, 27. oktobra. (K. u.) Vojni tiškovni stan:

Zvezne čete so vzele z naskokom Sveto goro.

Padel je s tem zadnji temeljni steber italijanske obrambe; dosegel se je nov mejnik na našem zmagovalnem pohodu. Ko je zaplanolala italijanska trobinica po desetih brezuspešnih soških bitkah zjutraj, dne 25. avgusta na vrhu Svete gore, radost in zmagovalne v kraljevini ni poznalo meje. Osvojitev tega ključa do Trsta naj bi bila potolažila javno mnenje v Italiji glede na neuspeh. Po tridnevni ofenzivi je zdaj ta ključ zopet v naših rokah; krona italijanske oprostivke je razbita, pod železnimi koraki zveznih armad se majo italijanska bojna črta v svojih temeljih

Dunaj, 28. oktobra. Uradno.

Naše čete so danes zjutraj zasedle Gorico.

Z »Grada« plapolajo zopet po enoletnem gospodstvu sovražnika kakor skozi dolga stoletja naši prapori.

Italijani so ušli čez Sočo.

Načelnik generalnega štaba.

Dunaj, 28. oktobra. (K. u.) Uradno:

Z našega soškega pozorišča je padla včeraj zadnja vez dve leti in pol trajajoče slavne in požrtvovalne obrambne borbe.

Na Krasu in v odseku pri Gorici smo napadli.

Italijani našega navala niso nikjer vzdržali.

Naše prednje čete so pridobile na južnem krilu Trzič.

Nad Gradiško je planil naskakajoč ob treh zjutraj major Moscarý na čelu svojega hrabrega Mószeškega lovskega bataljona št. 11 čez soški most, ki je gorel, na desni breg, kjer je iztrgal sovražniku hrib Fortin. (Gora je 115 m visoka, leži jugozahodno od Gorice nasproti gori Sv. Mihaela.)

Na goriškem Gradu so razvili oddelki karlovškega pešpolka št. 96 ob 2. uri zjutraj naš prapor.

Hitro so naši sovražnika preganjali, prekoračili zahodno od osvojenega mesta Sočo in priplezali na višino Podgoro.

Banjska planota leži s Kukom za našo bojno črto.

Naše čete so v ljutih borbah izsilile pri Plaveh prehod čez reko.

Čedad so vzeli Nemci. Silno naprejderoč so naši zavezniki zrušili popolnoma sovražni odpor in pridobili tam izhod na beneško ravan.

Premagani armadi nadvojvoda Aosta in generala Capelle sta izgubili dozdej 80.000 ujetnikov.

Število zaplenjenih topov se nizko ceni na 600.

Dunaj, 28. zvečer. Uradno:

Zmaga zaveznikov nad italijansko armado postaja vedno večja.

Število ujetnikov presega 100.000.

Plen topov se ceni nad 700.

NEMSKO URADNO POROČILO.

Berlin, 27. oktobra. Veliki glavni stan: Pod osebnim višjim vodstvom Njegovega Apostolskega Veličanstva cesarja Karla avstrijskega, kralja Ogrske, pripravljeni nastop proti glavni sili italijanske armade zori s sodelovanjem neprimerne napadalne sile nemških čet, ki so ramo od rami našopše s svojimi pobratimi orožja pri Soči v boj, do velikih uspehov.

Druga italijanska armada je poražena!

Nemške in avstrijske divizije so prodirale čez višine in doline, vreme je bilo lepo, večkrat so morale zrušiti žilavi odpor sovražnika, ki se je žilavo branil.

Strmo skalnato višinsko pobočje Stola je vzela c. kr. 22. strelska divizija.

Močno utrjeni, 1641 metrov visoki vrh Matajurja je padel v naše roke že dne 25. oktobra ob 7. zjutraj, 23 ur potem, ko smo pričeli naš napad pri Tolminu; za sluga gre odlični odločni sili poročnika Schniebergerja, ki je s 4 stotnjami zgornješlezkega pešpolka št. 63 vzel z naskokom italijansko obmejno oporišče. Ni mogoče prehlaviti, kar so izvedle v bojih in s pobodi vse čete, ki hite po predgorju Julijskih alp proti italijanski planoti.

Število ujetnikov se je povišalo na 60.000, število zaplenjenih topov na 450.

Nepregledno vojno orodje se mora iz osvojenih italijanskih postojank še popraviti.

V zadnjih dveh dneh smo sestrelili 26 italijanskih letal.

Italijanska soška bojna črta se maje do Vipave.

Na Kraški planoti se sovražnik drži.

Berlin, 27. oktobra zvečer.

Na italijanskem bojišču smo tudi danes napredovali. Število 60.000 ujetnikov se je zopet za nekaj tisoč povišalo. Število zaplenjenih topov je poskočilo nad 500.

Berlin, 28. oktobra. Veliki glavni stan:

Ker smo pri Soči hitro nadaljevali skupen napad, smo tudi včeraj dosegli popoln uspeh.

S krepkim sunkom so vrgle naše divizije tiste italijanske sile, ki so jim izkušale zabraniti izstop iz gora.

Zvečer so vdrle nemške čete v Čedad, ki je gorel: prvo mesto na ravnini.

Italijanska črta do Jadranskega morja se maja.

Na celi črti naši zbori pritiskajo za sovražnikom.

Gorico, za katero so se bili v bitkah pri Soči veliki boji, so vzele danes zjutraj avstrijske divizije.

Število ujetnikov se je zvišalo na nad 80.000, število zaplenjenih topov na nad 600.

Berlin, 28. zvečer. Veliki glavni stan:

Italijanska druga in tretja armada se umikati proti zahodu.

Od gorovja proti morju naše zasledovanje hitro napreduje.

Ujetnikov smo prešteli dozdej nad 100.000, topov nad 700.

Italijansko uradno poročilo.

27. oktobra. Medtem ko je dosegel sovražnik na raznih točkah našo mejno črto med goro Kanin in vstopom reke Idrijca na italijansko ozemlje, poizkuša, da bi dosegel izhode dolin.

Na Krasu pomnožuje svoj pritisk in izvaja močne sunke, ki smo jih odbili.

Rim, 27. oktobra. (K. u.) »Agenzia Stefani«:

Mogočne avstrijske in nemške čete tri dni najbesneje napadajo naše črte. — Glavno sovražno krldo, ki je prišlo iz Bovške soteske in od ključa do Tolmina, je vrglo 24. oktobra naše prednje črte, razširilo je vzel 25. t. m.; pritiska dalje na celi črti od Jalovca do Avč zelo močno. Na bojnih točkah doline Matisona in njegovih pritopov so nastopili sovražni polki v smeri proti Čedadu, križišču zvez srednje Soče. Ker so naše za Banjsko planoto se nahajajoče črte naravnost v nevarnosti, se je moralo računati s položajem, ki je nastal. Da moremo držati Banjsko planoto, morajo biti naše postojanke pred Tolminom nedotaknjene, zaprti morajo biti dohodi v Nediško kotlino. Skoraj vse ceste, ki smo jih zadnje tedne z najpridnejšim delom zgradili ali zasuli, vodijo od Soče na Banjsko planoto. Po teh cestah, ni jih veliko, smo morali preskrbovati obsežno bojno črto, ki je od središča operacijskega ozemlja tega odseka (Čedad) oddaljena in jo loči veliko zaprek od nje. Ker je sovražnik grozil Čedadu, je bilo potrebno, da smo skrajšali in izboljšali našo na Banjski planoti v avgustu prirejeno bojno črto, ki ni v vseh oziirih učinkovala. Sklenili smo na to, da umaknemo čete na zadaj ležeče črte. Nič se ne more napovedovati. Borba je več kot surova; negotovi so mogoči slučaj. Sovražnik razpolaga z zelo številnim topništvom, koristi mu tudi, o čemur smo se sami večkrat prepričali, ker napada. Ni dvoma; položaj, katerega je ustvaril mogočen sovražni sunek, je težaven. Vojno vodstvo odreja vse protitukrepe, če pomislijo čete, da so iz strašnih postojank na Krasu sovražnika enajstkrat izzvali in ga premagali, sovražnik ne bo dolgo držal kosa zemlje domovine, na katerega se pripravlja, da stopi nanj. Dežela mora biti hvaležna junaški 5. brigadi bersaljerov, polkoma št. 4 in 21, ki držita dva dni postojanko Globočak v seteski pri Avčah; jo neumorno brani, izvaja velikanske protinapade in jemlje sovražniku ujetnike.

Hindenburg in naša ofenziva.

»Marburger Zeitung« je povodom pričetka ofenzive proti Italiji brzojavno pozdravila Hindenburga. Hindenburg je takoj odgovoril z zagotovilom, da bo sedaj tudi sovražna Italija z združeno močjo kaznovana.

Na italijanskih tleh.

Vojni poročevalci so poročali 26. oktobra zvečer z dovoljenjem vojnega tiskovnega stana: Nemške in avstrijske čete, ki prodirajo južno od Kobarida, so preko Kolovratskega pobočja zapustile avstrijska tla in stoje že na italijanskih tleh. Tu, kjer smo bili v dveh letih in pol toliko bitk smo mi, ki smo se pričeli vojskovati, da se branimo, prvič stopili na tla tistega sovražnika, ki je bil včasih naš zaveznik. Umljivo je, da Italijan, ki bi se rad opral sramote, zbira tu čete na novo, obupno obrambo. Na mejnih višinah se bijejo krvavi boji.

Cela črta, ki je šla še pred štirimi dnevi čez tolimski grad, Mrzlj Vrh, Krn in Vršič in ki je bila mestoma do 6 km od Soče oddaljena, gre zdaj od prvega ovinka Soče pri Žagi že daleč na zahodu od reke. Splošno stojimo na gospodujočih vrhjih.

Boji na Banjski planoti za nas ugodno napredujejo. Zadaj ležeče črte in rezerve so Italijani že umaknili; naši topničarji streljajo na sovražnika, ki se umika.

Od Krasa do morja se neprestano bijejo. Tudi v zraku se živahno bore. Avstrijske in nemške letalne skupine neprestano zasledujejo sovražnika in mečejo ekrazitne bombe na njegova zbirališča, krldela, municijska skladišča. Italijanski ujetniki pripovedujejo, da so pričakovali napada, a dognati niso mogli, kje ga bodo naši pričeli. Ker so v Cadore naši od Monte Plano do Colbricono napadli, so mislili, da se bo bila bitka na Tirolskem, kamor so za to poslali vse čete. Tim bolj so bili zdaj presenečeni.

× × ×

27. oktobra.

Zmagovito prodiranje naših soških armad ima zaznamovati nov, mogočen napredek. V središču napadalne fronte prodirajoče čete se po osvojitvi Kolovrata spuščajo nizdol po višinah, ki padajo proti Nediži. Tu vodijo ob dotokih reke krasne vojaške ceste proti Čedadu glavnemu mestu italijanske Furlanije. Ažba, važno

cestno križišče približno štiri kilometre severno Čedada, je že pod ognjem naših daleč nosečih topov. Čedad sam so Italijani izpraznili.

Pod pritiskom našega zasledovanja se umikajo tu Italijani deloma v neredu. Ceste, ki so polne umikajočih se trenov in čet, stoje pod učinkovitim ognjem naših topov.

Po izpraznitvi Banjske planote so morali Italijani zapustiti tudi Sv. Goro, katere zavzetje je bilo glavna točka enajste soške bitke. Ravno dva meseca so bili Italijani v posesti te gore, ki je od začetka vojne bila središče najtežjih bojev. Danes je Sv. Gora, znamenje goriške dežele, zopet v naših rokah. Tudi višini Kuk in Vodice, ki se na severu držita Sv. Gore in katerih so se bili polastili Italijani v 10. soški bitki, je sovražnik izpraznil. Že danes se lahko reče, da na celi fronti od Sv. Gore do Rombona ne stoj na levem bregu Soče noben italijanski kombatanat več. Tako je sovražniku iztrgan ves uspeh zadnjih dveh bitk ob srednji Soči. Umikanje armade generala Capello z Banjske planote se je vršilo ob najtežavnejših razmerah. Naša artiljerija je učinkovito obstreljevala odhodne poti in mnogokod razstrelila čez Sočo položene pontonske mostove. Večji del materijala, ki so ga spravili tu Italijani na levi breg Soče in pripravili za predor v Čepovansko dolino, je padel v naše roke; med drugim tudi kavernski topovi na Kuku, ki so bili vzdani v zaporednih vrstah drug nad drugim in katerih število so cenili na sto. Ravno tako ogromen je naš plen na drugih višinah, ki so jih bili izpremenili Italijani v pravcate trdnjave. Vso silo streliva in orožja in dragocen material žičnih železnic smo tu vplenili.

Tudi proti jugu se že razširjajo boji. Od morja do koroške meje stoje naše čete v uspešnem napadu.

Sovražnik skuša hitro napredujoče razpadanje svoje fronte zaježiti z rezervami. Njegovi poizkusi pa so bili doslej brezuspešni. Italijanski odpor se hitro drobi. Število ujetnikov narašča od ure do ure.

Ofenziva je v prvih štirih dneh prvotno stavljene cilje daleko prekoračila.

Osvojitve Fajtovega hriba in druge zanimivosti.

O bojih za Fajtov hrib poročajo, da se ne dajo opisati. Ob tem hribu je fronte na mah zmanjkalo; hrib sam in kar leži zapadno od njega je zakrival temnorjav dim, ki sta jih povzročala trotil in dinamit, vmes so pobjiskavali ognji. V to temo je korakala ogrska pehota. Ko je dospela v sedlo med našim in italijanskim delom hriba, ki je bila dotlej precej molčeca, je vsula vanj mogočen zaporni oženj. Toda junaške ogrske čete se niso dale zadržati ter so po 4. uri popoldne prekoračile to peklo železa in svinca.

Dalje čitamo: Cadorni se je posrečilo, da je pobegnil. Lahki so tako hitro bežali preko Soče, da niti vseh mostov niso mogli podreti. Naši so udri za njimi preko dveh popolnoma dobro ohranjenih lesenih mostov. S Sabotina, Sv. Gore, Podgore, so doneli navdušeni klici naših junakov. V osvojenem Čedadu so bila skladišča za laško soško armado. Lahki so pustili na begu toliko trenja, da naši semtertja skoro niso mogli naprej. To ni bil več poraz, bila je pravcata katastrofa za laško armado. Matajur je naskočil neki nemški poročnik z nemško stotnijo. Lahki so se tega junaškega naskoka tako prestrašili, da so bežali kakor bi bili za njimi vragi. Poročnik je dobil za svoje junaštvo red pour le merite, vse njegovo moštvo je bilo pa odlikovano z železnimi križci I. reda. Število ujetnikov tako narašča, da ga ni mogoče vsega prešteti. Udajajo se celi oddelki. Velike topove pri Zdobbi so Lahki sami uničili. Vse pričakuje vsak čas poročila, da so naši že v Vidmu. (Iz Čedada do Vidma je tako daleč, kakor iz Trebnjega do Novega mesta ali iz Ljubljane do Medvode. Iz Čedada vodite dve ravni široki cesti naravnost v Videm. Op. ur.)

Plen vsak trenutek narašča. V kobaridskem kotu so zmagovalci zaplenili nad 500 težkih avtomobilov s hrano. Plena je toliko, da se bo napredujoča armada z zaplenjenimi živili lahko preživljala.

Kako je padlo Kolovratsko pobočje.

Berlin, 27. »Vossische Zeitung« poroča iz Tolmina: Najvažnejši čin je bil, ker so naši vzeli Kolovratsko pobočje, ki nadvladaše ozemlje od Tolmina do Kobarida. Ko se je bila še borba, so naša krldela obšla sovražnika, ki se ni več branil, ker je bil nenadoma ogrožen za hrbtom. Bežal je.

Nadvojvoda Evgen pri Tolminu.

Vojni poročevalci so poročali 26. t. m.: Inicijativo in napadalni duh čet znači dejstvo, ker so čete, ki so se vojskovale pri Tolminu in izpadle proti Volčam, kljub snegu in dežju že opoldne prvi dan boja dosegle vse točke, ki bi jih bile morale doseči šele zvečer. Za ta čin je vrhovni poveljnik jugozahodnih sil nadvojvoda Evgen poveljnikom zmagovitih čet izrazil svoje posebno priznanje. Nadvojvoda Ev-

gen je bil celo dopoldne pri Tolminu, ko so prodirale avstrijske in nemške čete proti zahodu.

Prezreti ne smemo, da smo dosegli vse dosedanje vojaške uspehe, ki so poseben v prvih dneh napredovanja zahtevali velikih naporov z ozirom na težavne razmere ozemlja z izgubami, ki daleč zaostajajo za številkami, ki smo jih pričakovali glede na omenjene okoliščine in z ozirom na dosedanje trdovratnost sovražnika.

Naši neprestano prodirajo.

Dunaj, 27. oktobra. (K. u.) Vojni tiskovni stan: Pod osebnim vodstvom cesarjevimi so dosegle naše čete v bojih krasne uspehe. Z bojno črto smo napredovali nad 15 kilometrov v italijansko ozemlje; priborile so uspeh za uspehom. Ob zgornji Soči so Štajerci in Tirolci, strelci in cesarski lovci c. kr. 22. strelske divizije z Rombona prodirali proti zahodu; polastili so se 2592 metrov visoke gore Kanin, ki leži na italijansko-primorski meji in Stola (1668 m), ki leži južno od Žage. Iz vzete Kobarida so prodirale nemške čete iz zgornje šlezije v jugovzhodni smeri, vzele so ob 7. uri zjutraj tudi mejno goro: 1641 m visoki Matajur; prodirale so na to dalje na italijanskih tleh. Na Banjski planoti smo s prvim navalom vzeli višine, za katere so se bili prejšnje mesece krvavi boji in sicer Kuk (652 m) pri Vodich in Sveto goro, ki je 682 m višja kakor Sabotin in sv. Gabrijel, Italijanom smo toraj vzeli vse, kar so v 11. soški bitki priborili. Tudi na severnem robu Kraške planote so v žilavosti in v bojih preizkušeni odlični vojniki južno ogrske 17. pehotne divizije, ki se izvrstno tu že dve leti vojskujejo, vrgli sovražnika iz njegove prve črte in mu iztrgali veliko ujetnikov. Protinapade Italijanov so odbili. Dober cilj našim topničarjem so nudila sovražna krldela, ki so se v jugovzhodni smeri čez Sočo umikala. Nad vse se morajo tudi pohvaliti naši celinski in pomorski letalci, ki so zelo deležni uspehov naših celinskih čet. Z dobro merjenimi bombami so večkrat motili obrat za najprednejšimi sovražnimi črtami; tudi z ognjem strojnih pušk so večkrat najučinkovitejše posegli v boj.

Videm pod našimi topovi.

Dunaj, 28. (K. u.) Vojni tiskovni stan: Silovito je dozoril z nevzdržljivo močjo izvedeni sunek zveznih avstrijskih ter nemških čet; v štirih dneh je bilo uničeno vse, kar so italijanske armade tekom dveh let in pol s strašnimi krvnimi žrtvami s trudom pridobile.

Medtem ko je eden naših najmlajših slavnih viteзов reda Marije Terezije fml. baron pl. Götz na čelu hrabre 58. pehotne divizije vzel višine Podgore, ki nadvladujejo Gorico, je že plapolal na Gradu prapor, ki so ga razvili Hrvati 96. pešpolka.

Ker smo osvojili Fortin, ki leži neposredno severno od ceste iz Gradiške v Gorico in gospodari celi ravnini, ki se širi proti zahodu, ker so avstrijske čete vkorakale v Trzič, so že ustvarjeni vogelni stebri, da se dalje izpopolnjujejo pridobljeni uspehi, dasi sovražni odpor na Doberdovski planoti ni še popolnoma zrušen. Pač pa so Italijani že izpraznili Dol, ki je nudil sovražniku veliko prilik, da je lahko prikrito preminjal in zbiral ob vseh prejšnjih napadih rezerve; boj se je tam zdaj prenesel v prostor, ki smo ga v šesti soški bitki izgubili.

Osvojitev Trziča in ladjedelnic, ki jih je sovražnik seveda uničil, mora učinkovati že na proslule baterije pri izlivu Soče (Sdobba-baterije). Če bo Italijanom mogoče, da le uničijo tiste najtežje topove z ladij, ki so jih tekom let z vsemi sredstvi vzdali, je jako dvomljivo.

Avstrijske čete, ki so vzele Banjsko planoto, so prišle po ljutom boju pri Plaveh na zahodni breg Soče in so pritiskale na sovražnika, ki se brani še na 812 metrov visoki nadvladajoči višini Korada, jugozahodni izrastek Kolovratskega pobočja.

Na bojni črti, ki se premika na severu, so nemške divizije premagale vse težave ozemlja in dosegle Čedad ob Nediži, stoletno prestolico lombardskih vojvod. V neposrednem napadalnem odseku se nahaja toraj že tudi Videm, stan generalissima Cadorne in italijanskega vhovnega vojnega vodstva. Pri razdalji 15 kilometrov zračne črte leži že videmoški kolodvor pod ognjem daleč strelajočih topov, kakor tudi po ponovnih naših letalskih napadih znana velika vojaška kolodvora v Villavicentina oziroma San Giovanni di Manzano izpostavljeni našim topovom, ker smo zasedli Trzič in vzeli goro Fortin.

Čedad.

Mesto Čedad, ki šteje okoli 10.000 prebivalcev, je živahno središče šempeterskih Slovencev ne le v trgovskem, nego tudi v političnem oziru, ker tukaj se nahajajo vsi uradi, tudi okrožno sodišče, do čim je Šempeter le po imenu glavni kraj beneških Slovencev. »Posebno ob sobotah«, tako piše profesor Trinko v »Dom in Svetu«, bi rekel, da je v Čedadu vse slovensko. Vse kar hribi rodijo za prajaj,

vse pride na čedadski trg. Ob takih dneh prevladuje slovenščina in se precej glasno razlega po starih, ozkih čedadskih ulicah; istotako po prodajalnicah in gostilnicah, česar se omenjati ni treba. Naši Slovenci sploh ne marajo govoriti preokorne furlanščine, zato pa mora vsak čedadski trgovec skrbeti, da ljudstvu ustreže le slovenski. Gotovo je zanimivo poslušati, kako se preproste gorske Slovenke brezobzirno in gostobesedno prčkajo z nespretnimi kramarji v svojem karakterističnem narečju in še povrh rogaajo spakedrani in samo za skrajno silo dobri furlano-slovenščini.

Največje čedadске zanimivosti so: glavna cerkev s patrijarško palačo, langobarska cerkva, »vražji most« čez Nadižo, ter mestni muzej poln rimskih in langobarskih starin.

Iz Čedada v Videm je približno 15 kilometrov.

Videm

šteje 24.000 prebivalcev in je glavno mesto dežele Videm. Mesto je obzidano. Leži na furlanski ravnini. Znamenita je nadškofijska palača s freskami Giovannija de Udines in G. B. Tiepolos, znamenita sta tudi stolica in grad, s katerega je lep razgled.

Sila ofenzive.

Lugano, 27. oktobra. »Secolo« objavlja poročilo iz glavnega stana, ki pravi med drugim: Gre za najbolj silno in najboljšo pripravljeno ofenzivo, ki sta jo osrečani sli letos pričeli. Število od sovražnika v boj poslanih sil na moštvo in artiljeriji prekaša vse. Videti smo mogli pač obseg in pomen napada, ne pa tako silne ofenzive. Mogočen napad pri Tolminu prekaša celo napad pri Gorlicah.

Kdaj so pričeli Italijani Gorico izpraznjevati.

Dunaj, 27. oktobra. V parlamentarnih krogih se je danesvečer poročalo, da so pričeli Italijani izpraznjevati Gorico.

Štirje Caproniji sestreljeni.

Budimpešta, 27. Vojni poročevalec »Pester Lloyd« javlja: Zahodno od Tolmina 26. oktobra: Na četrtek so se zapletli Caproniji s Fokkerji v velik zračni boj. Med razburljivim bojem v zraku so naši letalci hitro sestrelili po vrsti 4 Capronije. Italijani so tudi ponoči iz zraka napadali naše kolodvore, a posebnih uspehov niso dosegli. Dosedanje italijanske premoči v zraku je konec.

Odstavljeni italijanski generali.

Rimski uradni list objavlja, da je generalni poročnik Ugo Brusati kot prvi kraljev generalni pobočnik iz službe odpuščen. Na njegovo mesto je imenovan generalni major Cittadini. Generalni poročnik Brusati, Zupelli, Marciani, Cuccari, Dottone, Bonazz, Preilli in Panizzardi so prestavljeni v rezervo. Generalnemu poročniku Morrone so vzeli poveljstvo in ga imenovali za voditelja nekega vojnega sodišča.

Kje so Angleži in Francozi?

Ententino časopisje je toliko pisalo o angleško-francoski pomoči na italijanskem bojišču. Kje pa so sedaj Angleži in Francozi? Doslej se še ni čulo, da bi posegli v boj. Četudi bi bili na oddaljenih odsekih fronte, doslej bi jih že lahko prepeljali na soško fronto. Zdi se, da so bila poročila o angleško-francoskih pomožnih četah brez stvarne podlage.

Francozi pošiljajo v Italijo čete.

Geni, 27. oktobra. Od petka zjutraj je italijanska meja zaprta. Iz Francije došli popotniki pripovedujejo, da pošiljajo z juga čete v Italijo.

Geni, 27. oktobra. »Petit Journal« javlja: Italijanska armada, ki se umika, more doseči zopet zmago le, če dobi nove čete. Sama jih ne more izpopolniti. Zavezniki morajo grško armado hitro prepeljati na italijansko pozorišče.

Cilji naše ofenzive proti Italiji.

»Reichspost« poroča, da so v dunajskih diplomatskih krogih mnenja, da z osvojitvijo Gorice cilji naše ofenzive proti Italiji še nikakor niso izčrpani. Govoriti o tem, da smo sedaj rešeni skrbi za Trst, ni prav; Trst sploh nikdar v nevarnosti ni bil in sijajni uspehi naših čet imajo obsežnejši pomen. Ko je Sonnino nedavno govoril svoj zadnji govor o vojnih ciljih, ki jih je označil tako kakor pred 2 in pol leti, pač ni bil poučen o dogodkih na fronti. Sedanji poraz Italije je najtežji, kar jih je združeno kraljestvo doživelo. Ta udarec je našel Italijo politično nepripravljeno. Slabotna vlada je podala ostavko, gospodarska stiska pa narašča od ure do ure. V Italiji znaša primanjkljaj na žito tri milijone ton; z vpeljavno krušne karte bodo znižali primanjkljaj komaj za 1 milijon ton.

Kdo je izdelal načrt?

Berlin, 27. oktobra. (K. u.) »Vossische Ztg.«: Priprave za napad v Julijskih alpah, ki so jih končno določili, je dovršeno in vzorno izdelal generalni štab našega zvezeznika; izvedle so ga oddaljene

divizije. To se mora danes posebno naglašati.

Kralj v Rimu.

Lugano, 27. oktobra. (Kor. ur.) Kralj Viktor Emanuel se je pripeljal včeraj dopoldne v Rim. Sprejel je vojnega ministra, za njim Bosellija in predsednika senata Manfredija. Da izpopolni posvete o rešitvi kabinetne krize, se je podal kralj v poslaniško zbornico k predsedniku Marcora. Pozornost so vzbudili posveti dosedanjega notranjega ministra Orlando s Sonninom in z več uglednimi politiki člani Bosellijeve vlade. Orlando ima največ nade, da postane ministrski predsednik. Časopisi poročajo, da so parlamentarni krogi zelo pobiti in da se ne zanemajo posebej za kabinetno krizo. Sodiijo, naj bi Boselli še 14 dni začasno vladal, da se pojasne vojaške in politične razmere. »Popolo d'Italia« in »Idea Nazionale« pozivata na odločnost in slovo, da se sestavi hitro vojno ministrstvo, v katerem morata biti kot glavni osebi Sonnino in Bissolati. Tudi senator Pichon izjavlja v »Petit Journalu« v imenu Francije, da mora Sonnino ostati.

Italijanski kralj se umaknil v — Milan. — Odstop Bosellija. — Vojaška diktatura v Italiji.

Lugano, 27. oktobra. »Corriere della sera« poroča, da se je včeraj Boselli z vsemi ministri več ur posvetoval. Ob 11. uri ponoči je brzojavil kralju, da odstopi. Cadorna so istočasno brzojavili, da mu Boselli in vsi ministri zaupa. »Giornale d'Italia« poroča, da so v parlamentu nervozno nemirni in ogorčeni radi političnih dogovorov.

Lugano, 27. oktobra. Boselli je naznanil zbornici in senatu, da je odstopil. Ministri, ki so odstopili, so se podali v Milan, kamor je prišel danes kralj s pozoriščarji. V Rimu je tako, ko je vlada odstopila, na povelje vojaške oblasti, policija preiskala pisarne strokovnih organizacij.

Lugano, 27. oktobra. (K. u.) Seja zbornice je trajala včeraj 6 minut. Med ledenim molkom je Boselli naznanil, da je vlada kralju predložila odstavko in da bo le tekoče posle reševala. Predsednik je vzel izjavo na znanje in je zbornico odgodil.

Salandra — izginil.

Lugano, 27. oktobra. (K. u.) Listi sva-re rimsko občinstvo, naj ne izgubi živcev. Tolaži ga, da avstrijsko-nemška ofenziva ni resna in da računa le na notranjepolitični efekt. Zbornični predsednik Marcora se je nepričakovano prehladil; Salandra je kar izginil.

Lugano, 27. oktobra. (K. u.) Milanski na vojno hujskajoči listi izvajajo v bolj ali manj zaviti besedah svojo bolest nad dogodki pri Soči in ker so Italijani izgubili, kar so priborili. Upajo pa le še na končno zmago, češ da večina ofenziv ne preseže začetnih uspehov. Angleži in Francozi tolažijo Italijane.

Vtis v Italiji.

Lugano, 27. oktobra. V Italiji je poročilo o porazu strahovito ljudi pobilo. Italijanski dnevniki bolestnega presenečenja ne prikrivajo. »Corriere della sera« se tolaži, češ, da je v tej vojski krepka ofenziva še vedno dosegla uspeh, ki pa ni bil vedno trajen, kar dokazujeta ofenzivi na južnem Tirolskem in pri Verdunu. Megla in veter sta podpirali sovražnika.

Panika in nemiri v zgornji Italiji.

Geni, 27. oktobra. Iz južne Francije se javlja, da so poročila o soški bitki prebivalce severnih italijanskih mest strašno razburila. premožnejši sloji zapuščajo Mantovo in Padovo. Tudi v drugih severnih italijanskih mestih se pripravljajo, da lahko hitro pobežejo.

Lugano, 27. oktobra. Italijanske oblasti so zaporo meje tako strogo izvedle, kakor dozdaj še nikdar. Brzojavke, ki prihajajo po ovinkih, poročajo o velikih nemirih, ki so bili še silnejši, kakor zadnji nemiri v Turinu in v Milanu.

Nevaren položaj Italije.

Bern, 26. oktobra. (K. u.) »Berner Tagblatt« je pisal: Naš sosed na jugu je tako razburjen, da lahko prične že jutri cela dežela goreti in je le mogoče, da sklene takoj mir. Vlada najbrže ni prijazna miru, a zavisi od Anglije in še bolj od Amerike. Hujši kakor nazlog delavstva je uporni duh v armadi. Kdor le more, beži čez gore v Švico.

»Berner Tagblatt« priobčuje dopis, v katerem dopisnik trdi, da v Italiji lahko vsak hip bukne revolucija. Delavsko ljudstvo je za mir in ga hoče z vsemi sredstvi doseči. Tudi vlada bi bila za mir, toda preveč je odvisna od Anglije in Amerike. Najnevarnejši pa je za Italijo uporni duh, ki preveva armado. V tekočem letu se je pripetilo premnogo slučajev, ko so se polki branili iti na napad. Cadorna jih je dal decimirati ali pa jih je pogljal med lastni in naš ogenj, da so v tisočih padali. Tako se je zgodilo letos spomladi s 1. alpskim, 6. bersaglierskim in 134. pehotnim polkom, ko je v pol ure padlo devet tisoč mladih italijanskih mož. Sploh so upori v italijanski armadi na dnevnem redu.

Cadorna obolel? — Proti nemiru.

Curih, 27. Italijansko vojno vodstvo naznanja, da smejo listi razglašati le uradna poročila, vojnega položaja ne smejo tolmačiti. Listi presoajo pričetek uspešnega napada osrednjih velesil navidezno mirno, pozivajo prebivalstvo, naj ostane srčno. Dementirajo, da bi bil Cadorna močno obolel, kar se ni nikjer razglasilo, marveč širilo le kot govorica.

Curih, 26. Trdi se, da je vlada poseben v gornji Italiji vse ukrenila, da zavaruje varnost v zaledju. Stoji, da je v ta namen pripravljenih veliko angleških čet.

Pomirjevalne odredbe v Milanu.

Lugano, 27. Vojaški poveljnik v Milanu je za osem dni prepovedal popotovanja. V Milanu so pilepljeni lepaki, ki pozivajo ljudstvo, naj bo mirno in izjavljajo, da za Lombardijo ni nobene nevarnosti.

Dan pred ofenzivo je »Secolo« zagotavljal, da italijanske fronte ni mogoče prebiti, ker so postojanke skozi dve leti utrjevali.

Italiji bije ura usode.

Stockholm, 28. oktobra. (Kor. ur.) Listi se pečajo z avstrijskonemsko ofenzivo proti Italiji, ki je za njo naravnost katastrofalna. Odstop Bosellija že to dokazuje. »Dagens Nyter« je pisal: Tudi Salandra mora po teh porazih zginiti. »Socialdemokraten« sodi, da se je sunek izvedel z ozirom na posvet sporazuma in da se ofenziva lahko imenuje mirovna ofenziva, a ne veruje, da ž njo dosežeti osrednji velesili tak mir, kakršnega si predstavljajo v Berlinu. Strneno odklanjajo tak mir glavni sovražniki Nemčije: Francija, Anglija in Amerika. »Aftonbladet« sodi, da je odbila Italiji ura usode in da morebiti zdaj osrednji velesili končno obračunati z Italijo.

Angleži o italijanskem porazu.

Amsterdam, 28. (K. u.) Iz Londona: Vojaški dopisnik »Timesa«, ki je obiskal italijansko bojišče, je pisal: Napad Avstrijcev in Nemcev Cadorne ni presenetil. Ofenziva Cadorna celo ugaja, ker razpolaga z dovolj četami, da jo lahko ustavi. Če bi Italija potrebovala pomoči, kar pa ni verjetno, jo lahko hitro dobi, ker je zahodna bojna črta trdna in ker stoje vsi zavezniki za Italijo.

Šah-mat.

Haag, 27. (K. u.) »Nieuwe Courant« piše o soški bitki: Veliko število ujetnikov že dokazuje, kakšen uspeh je dosegla strategija, ki ne temelji na neduhovitem načelu uničbe, marveč ki postavi s spretnimi potezami po najkrajši poti sovražnika v šah-mat.

Iz gosposke zbornice. — Ministrski predsednik o vojnih smolnih.

Dunaj, 27. oktobra. (K. u.) V današnji seji gosposke zbornice je predčital predsednik knez Windischgrätz sledečo brzojavko: Nj. ekselencija načelnik generalnega štaba mi je naročil, naj Vaši svetlosti naznamim, da se junaki boji zaveznikov na jugozahodu razvijajo prej ko slej ugodno za nas. Kanin, Stol, Matajur in Sveto goro smo vzeli. Število ujetnikov presega 60.000, zaplenjenih topov 500. Nj. Veličanstvo cesar in kralj osebno poveljuje armadam, ki operirajo. Za načelnika generalnega štaba: Baron pl. Waldstätten, g. m. (Navdušeno pritrdjevanje inposkanje. — Trikratni slava klici cesarju.)

Dunaj, 27. oktobra. (K. u.) Zbornica razpravlja v drugem branju o začasnem proračunu. Razpravo je uvedel poročevalec baron Plener.

Ministrski predsednik dr. pl. Seidler

je naprosil, naj mu dovolijo sredstva, da bo dalje vodil upravo. Program vlade se mora v političnem oziru izpopolniti. V zadnjih letih sta se vladalain ljudsko zastopstvo odtujili ena drugemu. Veseli ga, ker se je že marsikaj izboljšalo in ker ozdravljenje našega javnega življenja napreduje. Naš vojni položaj je, kar kažejo zadnja poročila, tako ugoden, da boljši biti ne more. Kljub temu tistih svojih smotrov nismo izpremenili, za katere smo šli na boj: branimo svoj obstoj proti grožnjam sovražnikov, varujemo svojo svobodo in samoodlobo, čuvamo naše pravice na enakopravno udeležbo v mirni tekmi za boljšo bodočnost. Naši vojaški uspehi in preizkušena nepogljiva notranja sila so nas upravičili, da smo prvi izpregovorili besedo mir in da smo pripravljeni se pogajati. Od takrat se držimo stališča, da smo pripravljene skleniti mir. Pripravljeni smo, da se s sovražnikom usedomo za razpravljalo mizo, če ga vodijo tisti nagibi, ki preveč najo dušo: t. j. da nam ne vsili enostranskega vojnega smotra, marveč da hoče ustvariti temelj mirnemu in enakopravnemu razmerju med državami.

Obžalovati se mora, ker so nasproti našim jasnim, priprostim in osebnim smotrom ofiiealni smotri naših sovražnikov zelo nejasni in zmedeni; navdaja jih pa tudi tendenca nasilstva s tako izrazitim iz-

vajanjem, da si ne moremo prikriti vtisa, kakor da jim ne gre toliko za ta ali drugi vojni smoter, kolikor za to, da izražajo zahteve, ki izpočetka že onemogočujejo vsako razpravo. Če se bodo takih tendenc držali, nam seveda ne preostane drugega, dasi smo načelno pripravljeni za mir, da odločno in krepko nadaljujemo vojsko, dokler ne predočimo sovražniku absurdnosti kakršnih koli nasilnih načrtov in ga prepričamo, da, če to hoče, tudi lahko mir izsilimo. (Živahno pritrdjevanje.) Prepričani smo, da to še dokažemo.

Vse svoje sile moramo prej ko slej osredotočiti na vojsko, a doma ne smemo priprav za mir zanemarjati. Opozarjal je na v poslaniški zbornici razviti program in rekel: Vse, kar se more doseči, se mora izvesti le z intenzivnim, zaupnim sodelovanjem vlade in ljudskega zastopstva. Tega ne zahteva le stvar sama, marveč to znači v gotovem oziru tudi našo dobo. Anakronistično bi bilo danes misliti, da je mogoče narode osrečiti od zgoraj. Kakor vodi jo narodi danes sami vojsko; so tudi sami poklicani na mirovno delo. Vlada je le dolžna, da zbere bogate energije, ki jih je razvezala velika doba, jih uredi, iskreno vodi in jih pospešuje. Pod demokracijo se sme umevati kopica blestečih besedi, ne izrabe enega ljudskega sloja proti drugemu, marveč pritegniti in organizirati se morajo vse ljudske sile v dobrobit velikih smotrov države; iz njih se mora izbrati najboljša, kar nudi naša doba. Končno je prosil, naj zbornica pritrdi začasnemu proračunu.

Dunaj, 27. oktobra. (K. u.) V razpravi je baron Gautsch hvalil industrijo in velike denarne zavode in njih zasluge med vojsko. Iz usiljene neizogibne vojske izide stara, čistiljiva monarhija nezrušena, s čistim ščitom. Vse moramo storiti, da dosežemo kmalu časten mir; ne smemo pa za mirom javkati. Baron Dumba je naglašal potrebo zveze z Nemčijo. Veseli ga, ker se je postavil Czernin na čelo miroljubnega pokreta, dasi bo njegov program izvedel morebiti šele bodoči rod. Želi, naj bi grof Czernin ne ponavljal svojega govora. V notranji politiki ne deli optimizma ministrskega predsednika. Zadnja izdaja češkega državnega prava o suvereni češki državi je ali nevarna utopija ali pa naravnost preobratni pokret. Proti takim tendencam mora vsak načelnik avstrijske vlade najodločnejše nastopiti. Knez Karel Auersperg je grajal tiste, ki hočejo doseči mir s tem, da se približujejo sporazumu. Pravi vzrok vojske je strašna sebičnost Anglije, ki se hoče popolnoma polastiti svetovne oblasti. Uspeh tistih, ki delajo za mir sporazuma, je, da se slabi naša odpora moč in zaupanje in da mislijo široki krogi, da bi se mir dosegel tudi lahko brez junaškega odpora. Te spletke podpira še revolversko časopisje. Vemo, da proti svetovni sovražnikom ničesar brez neomajljive zvestobe nasproti Nemčiji ničesar ne dosežemo. Govornik vpraša Slovence, če ni potrebna nova orientacija njih politike, ker je izginil ruski orjak. Ali hočejo Slovani v Avstriji po vojski propasti v ruski zmedini imeti Nemce za hrptom, ali hočejo skupno z nami ustvariti močno Evropo in nositi prapor kulture proti vzhodu in proti jugu?

Dvorni svetnik Lammasch je nastopil za sporazumni mir tako v državi in na zunaj: geslo bodočnosti.

Opat Helmer je pogrešal jasno izjavo glede na ustanovitev jugoslovanske države. Vlada bi bila morala izjaviti, da bi nikdar ne pritrčila, če se jugoslovanska država ustanovi, da bi tej državi priklopili dežele, v katerih prebivajo Slovenci, kakor Kranjsko, gotove dele štajerske, Koroške in Primorske.

Grof Ervin Nostitz je zahteval, naj se nedvomno odkloni ofiiealna češka politika.

Ogrski ministrski predsednik odstopa.

Budimpešta, 27. oktobra. (K. u.) Wekerle je v ministrskem svetu z ozirom na glasovanje o odgovoru na interpelacijo po notranjem ministru Ugronu ponudil svojo odstavko. Ministrski svet ni sprejel odstopa, ker se je ustanovila vlada kot manjšinska vlada z nalogo, da ustvari volilno pravico.

Budimpešta, 27. oktobra. (K. u.) Poslaniška zbornica je odobrila nagodbo s Hrvatsko tudi v tretjem branju, kakor tudi predlogo za izboljšanje dohodkov državnim uradnikom.

Budimpešta, 27. Ugronova kriza je zaenkrat odgodena. Danes popoldne se je pod predsedstvom Wekerla vršil ministrski svet, ki je Ugronovo demisijsko odklonil in soglasno izjavil, da je kabinet z Ugronom solidaren. Vlada ne sprejme Ugronove demisijske, ker se je sestavila kot manjšinski kabinet, kojega naloga je volilna reforma in ki more tedaj sprejeti kot konflikt le, če pride s poslansko zbornico navskriž v vprašanje volilne reforme. Istočasno je grof Tisza izjavil, da njegova stranka ne namerava padca ministrstva.

Kanceljeva kriza.

Berlin, 27. »Tagblatt« piše: Isti krogi, iz katerih je prišla vest o demisiji kancelerja, smatrajo kandidaturu kneza Bülowa za najverjetnejšo. Napredni in socialnodemokratski parlamentarci temu odločno ugovarjajo in izjavljajo, da je načelnik civilnega kabineta poučen, da je cela levica, velika večina centra in mnogo nacionalnih liberalcev proti kandidaturi kneza Bülowa.

Kandidaturo princa Maksa Badenskega so opustili, ker na Badenskem ne vidijo radi, da bi bil prestolonaslednik državni kanceler.

Možnost imenovanja Kühlmanna je zopet zrastle, vendar je znano, da Kühlmann želi ostati na sedanjem mestu in se omejiti na vodstvo zunanjega urada.

Na zahodu se Nemci krepko drže.

NEMSKO URADNO POROČILO.

Berlin, 27. oktobra. Veliki glavni stan:

Bojna skupina kraljeviča Rupreta Bavarskega.

Francozi in Angleži so nastopili večeraj podnevi v središču flanderskega pozorišča z novimi močnimi silami, da odločijo bitko. Uspeh smo dosegli mi. Zaman so se izkvravale sovražne divizije v našem obrambnem odseku.

Sovražnik je pomnožil ogenj s topovi, preden je napadel. Njegove naskakovalne čete so izpadle iz ognjenega vala, ki se je pomikal naprej. Severno od Bixchoote so Francozi napredovali do Bulthoeke. Naš protisunek jih je vrgel od tam nazaj. Na polju udrtin med cesto Clercken-Poelcappelle in železnico Roulers-Ypern so Angleži večkrat napadli. Boji so se valili sem in tja; posebno besno so se bili zahodno od Paschendaale; sovražnik se je moral zadovoljiti le z nekaterimi črtami udrtin pred svojo izpadno postojanko.

Ne glede na glavni napad je napredovalo več angleških divizij proti naši bojni črti od Becelaere do južno od Cheluvelde, a krepki naš protinapad je vrgel sovražnika nazaj čez staro črto. Delni boji so se bili do noči, le malo je ponehalo streljanje. Čete iz vseh delov države so deležne slave, da je bitka izpadla ugodno za nas.

Bojna skupina nemškega cesarjeviča.

V nekaterih odsekih ob prekopu Oise-Aisne je močnejše topovski boj besnel. Sovražna pehota je zvečer na več točkah poizkušala, da bi bila ustalila na severnem bregu prekopa.

V Champagni in pri Mozi so na več točkah močnejše streljali v zvezi z boji poizvedovalcev.

Berlin, 27. oktobra zvečer. Uradno:

Na Flanderskem streljajo živahno s topovi. Na jugozahodnem robu gozda Houthouster krajni boji pehote. Od prekopa Oise-Aisne nič novega.

Berlin, 28. oktobra. Veliki glavni stan:

Bojna skupina kraljeviča Rupreta Bavarskega.

Na višini pri Yseru na Flandrskem so zopet močnejše kakor prej streljali. Zelo besen je postal topovski boj posebno pri Dixmugden med jezerom Blankardt in ob cesti Menin-Ypern. Zjutraj je napadel sovražnik iznova na ravnem vpadališču jugozahodno od gozda Houthouster, a ni dosegel večjih uspehov, kakor prejšnji dan.

Vojna skupina nemškega cesarjeviča.

Pri Brancourtu in Anisy le Chateau so močnejše streljali. Močne francoske sile so napadle popoldne v globokih vrstih na Chemin des Dames vzhodno od Filaind in severnozahodno od Bray na naše črte. Povsod smo jih krvavo odbili.

Naše napadalne čete so izvedle pri Souainu, pri Tahure in pri Le Mesnil v Champagni uspešna podjetja.

Na vzhodnem bregu Moze so Francozi močno streljali na jarke, ki smo jih pred kratkim vzeli v gozdu Chaume.

Berlin, 28. zvečer. Veliki glavni stan:

Na Flandrskem so živahno streljali s topovi pri Dixmude in v gozdu Houthouster. Krajni boji ob prekopu Oise-Aisne pri Filainu.

Edina rešitev Rusije: takoj mir!

Kolin, 27. oktobra. »Rečje« poroča: Petrogradski sovjet je s pretežno večino sklenil izjavo: Rusijo more od popolnega poloma rešiti le, če takoj uvedejo pogajanja o miru. Sovjet je na petek zahteval, naj vlada sklene mir ali naj se pa drugi umakne. Skobeljev, pooblaščenec na pariškem posvetu, je izjavil, da mora Rusija zelo hitro skleniti mir.

Stockholm, 27. oktobra. (Kor. ur.) Zastopniki čet na Finskem so sklenili resolucijo, v kateri zahtevajo, naj na vseh pozoriščih sklenejo premirje in da naj se prično o miru pogajati.

Ruska vlada ostane v Petrogradu.

Petrograd, 27. Obrambni odsek začelnega sveta republike je sprejel sledečo resolucijo: Ker naznanja vlada svojo namero, da bo Petrograd branila do skrajnosti, ker smatra v oči gled sedanjega težavnega položaja za potrebno, ostati v glavnem stanu, dokler ne bo neposredno ogroženo, in ker predlaga, da se ustavodajalna skupščina skliče v Petrograd, obrambni odsek začasnega sveta republike odobrava te sklepe vlade in jo poziva, naj prav kmalu izda tozadevni oklic prebivalstvu.

Kerenski odstopi kot generalissimus.

Basel, 28. oktobra. Pariški listi poročajo, da bo Kerenski še ta teden odstopil kot generalissimus. Za vrhovnega poveljnika bo najbrže imenovan načelnik generalnega štaba Duhonin.

Izpraznitev Kronstadta.

Amsterdam, 28. oktobra. Reuter poroča iz Petrograda, da je civilno prebivalstvo pričelo zapuščati Kronstadt.

Angleški vojni govori.

London, 27. oktobra. Na dobro obiskanem shodu sta govorila general Smuts in admiral Jellicoe.

General Smuts je dejal med drugim: Upam, da ne bomo sklenili miru prej, predno ne bomo vedeli, da militarizem več ne ogroža sveta. Za zapadno civilizacijo bi bil samoumori, če bi se ta katastrofa ponovila. Ne moremo skleniti miru, predno nemški vojni zemljevid ne postane kos papirja. Naše geslo mora biti: Nobenega ropa za roparja, nobenega miru, dokler ne bo Nemčija pripravljena, da izprazni osvojenno ozemlje. Drug pogoj za dober mir je, da se zajamčijo pravice malih narodov. Nemčije in Avstrije nečemo razbiti, zahtevamo pa, da mali narodi dobe samoupravo, če ne morejo postati samostojni.

Admiral Jellicoe je dejal: Izgube vsled podmorse vojske so bile skrajno resne, pa so se polagoma stalno zmanjšale. Ni nobenega povišja za skrb radi podmorskih čolnov. Angleško bojno brodogradbo bo vzdržalo.

Razna poročila.

Severoitalijanska mesta.

Ženeva, 28. oktobra. Občinska uprava v Padovi je naprosila prometno ministrstvo, naj poskrbi, da bodo pravočasno pripravljene vlaki za begunce. Tudi po drugih severoitalijanskih mestih se pripravljajo za beg.

Hrvatski sabor

se sestane v ponedeljek, 29. t. m. Najprej pride na dnevni red načrt o indeminetiji, potem pa provizorično podaljšanje finančne nagodbe med Hrvatsko in Ogrsko.

Zemljevid češko-slovaške države.

Dr. Viktor Dvorsky je v »Narodnih listih« izdelal zemljevid bodoče češko-slovaške države, ki obsega razen Češke in Moravske grofijo Glatz v Prusiji, ozemlje okoli Ratibora, od češkega lesa do vzhodnih Beskidov, od rečnega ozemlja Tise in Donave nad Budimpešto. Dr. Hajn, tudi v »Nar. listih«, opozarja v nekem članku na potrebo, da mora imeti češko-slovaška država tudi izhod na morje, pa pravi, da more bodoča češka država dobiti ta izhod le potom sosednjih držav t. j. preko poljske ali jugoslovanske, ker bosta imeli obe morje.

Ogrski volivni načrt.

Budimpešta, 26. oktobra. Predsednik ogrske poslanske zbornice Karl Szasz se je nasproti časnikiarjem izrazil, da bo volivni načrt v dveh do terh tednih predložen poslanski zbornici. O predlogi se bo razpravljalo najbrže v decembru. Danes popoldne se bo vršil ministrski svet, kateremu bo predložen volivni načrt.

Poljska kraljevina.

Lublin, 26. Generalni guverner poroča, da so volitve v okrožna zastopstva po celem avstrijskem okupacijskem ozemlju razpisane in bodo tekom decembra najbrže končane.

Poljski regentski svet.

Varšava, 28. oktobra. V starem varšavskem kraljevem gradu so včeraj slovesno umestili poljski regentski svet.

Razporoka črnogorskega princa Mirka.

Lugano, 26. Zakon črnogorskega princa Mirka z Natalijo Konstantinovič je sodnijsko ločen. Princezinja obdrži svoj naslov. Njene otroke bo vzgajal kralj Nikita.

Anglija prepovedala izvoz na Nizozemsko.

Haag, 27. oktobra. Angleška vlada je popolnoma prepovedala izvoz na Nizozemsko.

Vojno stanje med Brazilijo in Nemčijo.

Haag, 28. Braziljski poslanik je izjavil, da je vsled torpediranja nekega braziljskega parnika nastopilo vojno stanje med Nemčijo in Brazilijo. Zbornica je sklenila isto.

Ameriški parlamentarci v Londonu.

London, 26. (K. u.) »Central News« javljajo: Dvanajst poslancev ameriškega kongresa je došlo v London. Pozneje odpotujejo v Pariz, od tam pa na bojno črto.

Otvoritev kongresa politikov.

Moskva, 26. oktobra. (K. u.) Agentura: V navzočnosti nad 1000 zastopnikov so tu istočasno s petrogradskim predparlamentom otvorili kongres politikov, na katerem so posebno nedemokratski krogi zastopani.

18.500 ton potopljenih.

Berlin, 28. (K. u.) V Kanalu in na Severnem morju so naši podmorski čolni zopet potopili 18.500 ton.

Prebivalstvo Kranjske.

Pod Najvišjim pokroviteljstvom Njegovega cesarskega in kraljevega Apostolskega Veličanstva cesarja Karla I. stoječi odbor za oskrbo vojaških grobov v Avstriji priredil z dovoljenjem c. kr. ministrstva za notranje zadeve z dne 20. avgusta 1917, št. 48.577, in deželnega predsedništva v Ljubljani z dne 6. oktobra 1917, št. 2715/pr., tudi po celi Kranjski

dne 30. oktobra, 1. in 2. novembra 1917

SPLOŠNI DAN ZA VOJAŠKE GROBOVE, čigar polni donesek je namenjen »zakladu za vzdrževanje vojaških grobov v Avstriji, ki ga upravlja c. in kr. vojno ministrstvo.

S tem dnem za vojaške grobove se bodo nabrala po celi Avstriji sredstva, da se vzdržujejo grobovi onih junakov, ki so daleč od svojega doma žrtvovali svoje življenje za domovino in so našli po večini v tuji zemlji svoj zadnji počitek.

Stotisoči takih junakov grobov pogrešajo ljubeče oskrbe preostalih svojcev.

Na skrajnih mejah naše domovine, da celo onstran meja leže očetje, sinovi in bratje položeni k zadnjem počitku, in pozabilo bi se jih lahko, če se jih mi vsi ne spominjamo in se ne zavzemamo za to, da s svojim ljubeznjivim delom ohranimo njih grobove za prihodnost.

Podpisani se torej obračajo z zaupanjem na prebivalstvo dežele Kranjske s prisrčno prošnjo, da v dneh za vojaške grobove 31. oktobra, 1. in 2. novembra 1917 ob dneh vseh mrtvih, z bogatimi darovi poplača delo hvalečnosti našim junakom, ki so varovali s svojim življenjem našo skupno domovino pred sovražnikom.

Ljubljana, dne 28. oktobra 1917.

Častno predsedstvo za Kranjsko odbora za oskrbo vojaških grobov v Avstriji.

Deželni predsednik Henrik grof Attems, knezoškofof dr. Anton B. Jeglič, vojaški poveljnik v Gradcu fml. Ignacij Schmidt pl. Fussina, deželni glavar dr. Ivan Šusteršič, župan dr. Ivan Tavčar.

Gospodarske beležke.

Konje za vojaštvo ob Soči. Vrhovno armadno poveljstvo v Postojni mi je brzojavno sporočilo, da potrebujejo še 2000 (dva tisoč) čvrstih konj, ako hočejo še bolj uspešno in do konca sijajne zmage Lahe poganjati. V okraih: Postojna, Logatec, okolica Ljubljana, Kamnik, Novo Mesto, Kočevje, Litija in Krško bodo že te dni pri okrajnih glavarstvih posebne komisije konje nakupovale. Cene so določene: konji za jahanje, vprežni konji za topničarstvo in tren se bodo plačevali po 3000 (tri tisoč) kron, vprežni konji boljše plemeni po 4000 (štiri tisoč) kron, konji tovarni in za jahanje po planinah po 2400 (dva tisoč štiri sto) kron in manjši vprežni konji po 2000 (dva tisoč) kron. — Da se pa ljudstvu odpomre, se bo prav kmalu v imenovane kraje poslalo 3000 (tri tisoč) oslabele konj za na prodaj. — Ker sedaj naši izredno sijajno zmagujejo in je popolna zmagaja potrebna za skorajšnje mirovno pogajanje in morete posestniki konj v imenovanih okrajih s prodajo konj tako zmagati, Vas tudi jaz prav nujno prosim: Ko v prihodnjih dneh čujete od vojaštva razglas, da pripelje k okrajnim glavarstvom sposobne konje na prodaj, poslušajte razglas, premečajte se, prodajte konje! Čim poprej konečana, popolna zmagaja, tim poprej mir in tim poprej konec težkih vojaških dajatev. Vsem gospodom duhovnikom naročam, da drage volje in požrtvovalno poučite posestnike v zmislu brzojavke in jih nagibate na prodajo sposobnih konj. Vsaj se jim bodo prav kmalu kot nadomestilo, seveda le kot slabo nadomestilo, ponudili za nakup v vojski opešani in oslabele konji.

V Ljubljani, 19. oktobra 1917.

† Anton Bonaventura, škof.

Pomanjkanje živil. Urad za ljudsko prehrano je naznanil, da bo mogel začasno nakazovati samo del živil, ki se dobivajo na izkaznice. Prepuščeno je deželnim gospodarskim uradom, da določijo, ali in v koliko naj se izdajajo namečki v živilih. Deželni gospodarski urad štajerskega na-

mestništva je nato odredil, da bodo dobile nameček le noseče in doječe matere v večjih mestih in industrijskih krajih, potem železničarji in v vojno zvezo spadajoči vojno-industrijski obrati.

Cene v izloženih oknih. Uradno naznanjajo: Predpisa, da morajo biti na blagu v izloženih oknih označene cene, še vedno ne izpolnjujejo povsodi. Prizadeti krogi se zato nujno opozarjajo, da se prestopki tega predpisa, ki se je izdal na korist konsumentov, ne kaznujejo samo upravnim kazenskim potom, marveč se more dotično blago v izloženih oknih tudi zapleniti in v svrhu preskrbe prebivalstva; dalje se more odtegniti tudi obrtno dovoljenje bodisi za stalno ali začasno. Lastniki izloženih oken, ki se doslej niso držali gornjega predpisa, naj torej svojo zamudo v lastnem interesu čim najhitreje popravijo.

— Novo ladjedelnico zgrade v Splitu. V ta namen so ustanovili društvo, katerega temeljna glavnica znaša milijon kron. Društvo je hrvatsko.

— Mažarski kapital v Splitu. »Naše Jedinstvo« poroča, da so nakupili Mažari v Splitu zemljišč za dva in pol milijona K.

Zahteve po plačanju vojnih dajatev. K. notici, ki smo jo o tem predmetu prinesli pred nekaj dnevi, dodajamo še sledeče: Prijaviti je zahtevo, naj gre za sploh še neplačano dajatev ali le za zahtevo po višjem plačilu, pri tistem zupanstvu, v katerega občini se je predmet dajatev naposled trajno nahajal; pri osebnih dajatah (n. pr. osebnih delih) pri zupanstvu, kjer je prebival tisti, ki je moral osebno sodelovati za vojaštvo po voj. daj. zakonu, oziroma kjer stanujejo, če je umrl, njegovi preostali. Zupanstva morajo prijave vpisati na svoje glavarstvo, slednje pa na okrajno komisijo. Vsi ti trije faktorji morajo o zahtevi opraviti vse poizvedbe, da je stvar tako jasna, da more okrajna komisija o njej oddati svoje mnenje. Če se zahtevo spozna za upravičeno in ne pretirano, sme okrajna komisija postopek okrajšati s tem, da sklene s stranko poravnavo, a za en slučaj vsota odškodnine iz take poravnave ne sme presežati 500 K. — Enako sme deželna komisija sklepati poravnave do zneskov 2500 K. V teh slučajih je vsaka daljnja zahteva potem izključena in intendantca pristojnega vojaškega poveljstva dobi obvestilo, da naj znesek stranki plača. Na ta način pride stranka še najhitreje do denarja. Seveda se pri intendantci vsaka priznana zahteva natanko pregleda, če ni bila odškodnina za ravno tisto dajatev stranki že kdaj preje popolno plačana. Če bi se to izkazalo, bi imela stranka resne neprilike, češ da je skušala državo ogoljufati z dvakratno zahtevo ene in iste odškodnine. Kar je bilo že plačano, je pri vojaštvu tudi dobro zapisano. Ako ne pride do poravnave, odda okrajna komisija o zahtevi le svoje mnenje ter predloži zadevo deželni komisiji, ki stvar pregleda ter jo še s svojim mnenjem odda ministru za deželno brambo. Končno odločitev ima v rokah komisija iz zastopnikov vojnega, domobranskega in finančnega ministrstva, kateri se, kakršen je pač obravnavani slučaj, pritegnejo še zastopniki tega ali onega resortnega ministrstva (notranjega, trgovskega, poljedelskega itd.). Vse vloge, priloge, zapisniki, listine v teh zadevah so koleka proste. Kdor nima o izvršeni vojni dajatvi uradnih pismenih potrdil, mora upravičenost svoje zahteve na drug nedvomno način dokazati. Vsakdo naj svojo zahtevo zastopa sam; pooblaščenec se pripušča le izjemoma.

Promet s korenjem, repo, kolerabami in čebulo omejen. Urad za prehrano je izdal naredbo, da je treba za prevoz raznih vrst svežega korenja, repe, kolerab in čebule, ako znaša pošiljatev 100 kilogramov in več, prevoznega dovoljenja, katero izdajajo deželna mesta za zelenjavo in sadije.

Pridelovanje riža na Ogrskem. Iz Budimpešte poročajo: V občini Torzsa v komitatu Bacs-Bodrog so vsejali riž, ki je izvrstno obrodil. Več veleposestnikov ga namerava v prihodnje sejati.

Istrsko vino. V sredo se je vršila seja vinske poslovalnice za Istro, v kateri se je porazdelil letošnji istrski pridelek vina in so se določile cene vinu. Določilo se je: 25.000 hektolitrov vina za rodobne pridelovalce za njihovo rabo in porabo, 16.000 hl za Pulo, 40.000 hl poveljništvu v Bujah, 10.000 hl za mesto Trst, 29.000 hl za porabo istrskega prebivalstva. Istra je torej pridelala 120.000 hektolitrov vina, določila se je najnižja cena 40 K za stopinjo alkohola in hektoliter. Če bi istrsko vino imelo povprečno 9 stopinj alkohola, bi se torej prodajalo po 360 K hektoliter in bi bila torej letos Istra pridelala vina za 43 milijonov in 200 tisoč kron; če se pa vzame povprečna vsebina alkohola samo 8 stopinj, pa bi znašala vrednost vina 38.400.000 K. Pred štirimi leti bi bila došla Istra za ravno tako množino vina kvečjemu samo 5 milijonov in 760 tisoč kron; letos torej skoraj 38, oziroma 33 milijonov več.

C. kr. posredovalnica za delo vojnim invalidom. Deželni urad Ljubljane. Dela iščejo: 1 abiturient gimnazije pisarniško

službo pri kakem podjetju ali v pisarni, 1 knjgovodja ali korespondent slovenskega, hrvaškega, nemškega, italijanskega in francoskega jezika, 1 sluga, 1 vratar, 3 čuvaji in 1 hlapec za k živini. Pojasnila daje c. kr. posredovalnica, ki se nahaja v ravnateljski pisarni c. kr. državne obrtne šole, Gorupova ulica 10, I. nadstropje, vrata 33. Uradne ure od 9—11 in 3—5.

100.000 stotov masti izvozil iz Ogrske. Iz Budimpešte poročajo: Policija je izgnala nekega Josipa Klike, ki je tamkaj kupoval živež za Češko. V zadnjih 14 dneh je nakupil in izvozil 100.000 stotov masti iz Ogrske.

— Rumunski petrolej. Kakor poročajo, narašča produkcija rumunskega petroleja nad vse pričakovanje. V septembru so dobili 250 cistern. Vsak dan izvažajo na Avstro-Ogrsko po dva železniška vlaka, ki imata po 60 voz. Toliko petroleja in vendar tako pomanjkanje. Kam izginja?

Poziv za plačevanje davkov. Istrska deželna upravnna komisija je poslala občinam naslednje okrožnico: Občinski urad se ponovno pozivlja, da z vso odločnostjo opozori davkoplačevalce, naj brez nadaljnje odlašanja plačajo zaostale davke. To ni samo v interesu dežele in države, marveč tudi vsakega posameznika, kajti zaostali davki se ne bodo zbrisali ter bodo morali davkoplačevalci razen zaostalih davkov plačati tudi zamudne obresti in eksekutivne stroške. Davkoplačevalci bi zlasti sedaj lahko zadostili svojim davčnim dolžnostim, ko dobivajo izdatne zneske za vino.

Na občnem zboru Kolinske tovarne kavnih primesi v Pragi, ki se je vršil dne 23. t. m., se je sklenilo za upravno leto 1917-1918 izplačevati sledeče dividende: na kupone št. 1—5000 pa osemdeset K, na kupone št. 5001—20.000 pa po štirideset kron.

Dnevne novice.

— Za naše pravice. Občinski odbor Vipavski je v svoji seji dne 20. oktobra 1917 na predlog preč. g. dekana Lavriča soglasno sprejel naslednjo resolucijo: Zastop občine Vipava navdušeno pozdravlja po soglasnem sejnem sklepu dne 20. oktobra 1917 izjavo presvetlega gospoda knežskofa ljubljanskega in vseh političnih slovenskih strank z dne 17. septembra t. l. tikajočo se državnozborske deklaracije jugoslovanskega kluba z dne 30. maja t. l., mirovnega prizadevanja sv. Očeta papeža Benedikta XV. in presvetlega cesarja Karla. Nadalje je soglasno sklenil, da se ta izjava objavi v obeh slovenskih dnevnikih in o tem obvesti tudi jugoslovanski klub na Dunaju. — Županstvo Vipava, dne 24. oktobra 1917. Za župana: Fl. Bratovš.

— Novo kulturno središče spodnještajferskih Slovencev. Mariborska »Straža« prinaša oklic na Slovence pod katerim je podpisan za tiskarno sv. Cirila v Mariboru č. g. ravnatelj Anton Jeroveč, v katerem pravi: Prostorji Cirilove tiskarne v Mariboru, ki so zbirališče in pravo kulturno središče spodnještajferskih Slovencev, so postali pretesni. Zdej se je posrečilo Kat. tiskovnemu društvu kupiti primerno stavbišče na priznani najlepšem prosoru v Mariboru. Nakupil se je namreč vrt nasproti frančiškanski cerkvi Matere Milosti. Na oglu pred frančiškansko cerkvijo se bo torej staval nov tiskovni dom, ki bo v bodoče zbirališče in kulturno središče Slovencev. Za zidanje pa je treba denarja, veliko denarja. Zato stopa odbor pred slovenske rodoljube z vljudno prošnjo za denarne podpore, da se kmalu dvigne pred velikansko stavbo frančiškanske cerkve veličasten slov. tiskovni dom!

— Odlikovanji. Odlikovan je bil praporščak Peček Franc s srebrno hrabrostno svetinjo I. vrste. Imenovani je bil že odlikovan s srebrno hrabrostno svetinjo II. vrste in Karlovim križem. — Za hrabrost pred sovražnikom je bil odlikovan s srebrno hrabrostno svetinjo II. razreda c. kr. praporščak Al. Ude. Odlikovani je izvršil gimnazijo v št. Vidu nad Ljubljano. Tovarishi iskreno čestitam!

— Po smrti odlikovan. Cesar je podelil umrlemu velikemu admiralu Antonu Haus komanderni križ vojaškega reda Marije Terezije.

— Dež. poslanca č. g. Karola Škulj je imenovala častnim članom občina Osilnica radi zaslug, zlasti v aprovizacijskih zadevah.

— Osebnosti. Deželni vladni tajnik dr. Ernest Kordin je prestavljen iz Kranja k okrajnemu glavarstvu v Ljubljani, vladni koncipist Miroslav Deu je prestavljen v Kočevje, okrajni komisar Ludovik Pinkawa je vpoklican k deželni vladi v Ljubljano. Stavbinski pristav ing. dr. teh. Alojzij Kralj je prestavljen iz Ljubljane v Kranj.

»Češko srce«. Pod tem imenom se je ustanovil v Pragi narodni pomožni odbor, ki si je nadel nalogo, da v teh težkih časih stradalajočim češkim družinam, posebn pa mladini priskoči na pomoč. Uvedel je po vsej Češki mogočno gibanje za zbiranje živil in denarja; podrobno delo med kmet-

skim prebivalstvom pa so prevzele podeželske omladinske organizacije, učitelstvo in sokolska društva. Časopisi priobčujejo odborov oklice: Ne poginimo!, katerega so podpisali prof. dr. Jan Deyl, Gustav Habermann, Alojzij Jirasek, Jožef Holecsek, Venceslav Klofač, dr. Karel Kramar, Ana Podlipna, dr. Jaroslav Preiss, Adolf Prokupek, dr. Jožef Scheiner, Ant. Švehla, Renata Tyršova.

— Prof. dr. Fran Ilešič je prišel v Zagreb, kjer bo predaval na hrvatski univerzi o slovenski književnosti (romantična doba). Dr. Ilešič je docent zagrebške univerze od l. 1914. Ob enem je izročil pesniku Ivi Vojnoviću dar Slovencev iz Ljubljane.

— Hrvatsko žensko realno gimnazijo nameravajo odpreti v Zadru početkom novembra.

— Dr. Milan Režetar, profesor slavistike na dunajskem vseučilišču piše nekemu svojemu prijatelju poslancu: »Vesel sem, da ste ustanovili »Jugoslovanski klub« in kličem skupno z Vami: »Živela Hrvatska!«

— Slike pokopališča 17. pešpolka na Tirolskem so na prodaj pri dunajskem slikarju Adolfu Wolfu. Slika je trobarvna reprodukcija v obsegu približno 75 × 50 cm ter stane s poštnino vred 8 K 50 vin. Naroča se s posredovanjem č. g. Ludovika Šavelj, c. in kr. vojnega kurata 17. pešpolka, ali pa naravnost po nasledovni: Maler Adolf Wolf-Rothemann, Wien XIII/8, Hockingerhof 2. Naslovi naročnikov naj se natančno in jasno napišejo!

— Promocija. Za doktorja prava je bil 27. t. m. promoviran na graški univerzi g. Anton Tonkli, poročnik v rezervi.

Nadškoč barski v Črni gori rabi duhovnike, zmožne hrvaščine. Za pogoje, ki so precej ugodni, se izve pri njem.

Požar. Dne 18. t. m. ob 8. uri zvečer je izbruhnil v hiši Jožefa Nick v Ribniku, občina Čermošnice ogenj, kateri je vpepelil hišo z vso hišno opravo vred. Zgorelo je dalje: en svinjak, 1800 kilogramov sena, 3 merniki ječmena, 13 mernikov krompirja in 200 kron denarja. Škoda znaša 3400 kron, zavarovalnina le 1000 K. Vzrok izbruha požara ni znan.

Tiskarški delavci v Zagrebu so predložili svojim delodajalcem zahtevo, da naj se jim zviša plača za 15 K tedensko.

Ni se mu posrečilo. Neki črnovojniški častnik je pustil erarično kolo, vredno 400 kron, za nekaj časa v veži svojega stanovanja. Mimoidoči Janez Dolničar, trgovski sluga, je to opazil, hitro smukne na kolo in zavozi na cesto. V tem trenotku pa stopi neki inženir v vežo ter zakliče »Stoj! Fant vrže kolo pred vežo ter zbeži. Sodisce ga je obsodilo na 3 mesece težke ječe.

— Po 26 mesecih se je zopet oglašil iz ruskega ujetništva Boštjan Kenda iz Krnic št. 3 pri Sp. Idriji. Piše, da je živ in zdrav in da težko pričakuje dne, ko se bodo zopet videli doma. Nahaja se v Ekaterin-slavu 89. Britanski zavod. Imeli so ga vsi že za mrtvega, ker toliko časa ni bilo glasu od njega. Odšel je v vojno takoj začetkom vojne. Imel je še pet bratov pri vojakih, ki so se deloma vrnili domov, deloma se še nahajajo v vojni, a so še vsi zdravi. Ad Krek.

Ljubljanske novice.

Ij Veselje v Ljubljani. Veselje o napredovanju naših in nemških čet na italijanskem bojišču, je tudi v Ljubljani veliko, saj slave Italijani na drug način svoj vohod v Ljubljano, kakor so si ga načrtali Italijani in njihovi prijatelji pred dvema letoma in pol: v dolgih vrstah se pomikajo italijanski ujetniki na ljubljanski Grad. Ko smo včeraj dopoldne izdali posebno izdajo, da je Gorica zopet naša, so zaplapolale po Ljubljani zastave in čuli so se navdušeni klici. Naša domovina je zopet združena pod slavnimi habsburškimi žezlom in nikdar več ne bo razdvojena! — Včeraj zvečer je svirala vojaška godba po Ljubljani ob nepopisnem navdušenju občinstva. V deželnem gledališču se pri večernih predstavah vrše vsak večer pri projekcijskih najnovejših vojnih poročilih viharne patrijotične manifestacije. Gledališki orkester igra patrijotične koračnice. Izpolnil je poziv Gregorčičev »Sreči!«

Takrat se spomni bistra Soča,
Kar gorko ti srce naroča:
Kar boče shranjenih voda
V oblakih tvoje neba,
Kar vođe v tvojih bo planinah,
Kar boče v cvetnih je ravninah,
Tačas prodrvi vse na dan,
Narasti, vskipli v tok stradan!
Ne stikaj v meje se bregov,
Srdita čez branove stopi,
Ter tulce, zemlje-lačne, vtopi
Na dno razpenjenih valov!

Pri divjem begu preko Soče se je vtopilo mnogo Italijanov, določ, daleč nosi Soča laške nade po naši zemlji. Dogodki zadnjih dni zopet izpričavajo staro resnico: Plačilni dan za vsako krivico, za vsako izdajstvo pride gotovo. Nezvestoba in izdajstvo sta končno vedno kaznovana!

Poročil se je danes c. kr. poročnik v rezervi ing. g. Jožko Lorenc z gđ. Vali-

Trampuševo. Mlademu paru pristrčno častitam.

Ij Učiteljska vest. Ljubljanka, gđ. Pavla Christof, učiteljica v Vodicah, je premeščena na svoje prejšnje učno mesto v Hrušici pri Podgradu v Istri.

Ij Bronasto svetinjo je dobil ljubljancan Avgust Pavšek, štabni narednik pri domačem prost. strelskem polku.

Ij 1300 ujetih italijanskih častnikov so pripeljali v Ljubljano.

Ij Umrl je v Ljubljani za grižo medmurski Slovenec Štefko Štefan, salezijanski Slovenec, doma iz Ivanec. Iz Veržaja je bil prestavljen v Ljubljano in čez 3 dni po prihodu je umrl. Pogreba se je udeležil cel salezijanski zavod.

Ij Poročil se je dne 28. oktobra g. nadučitelj Jos. Jerše z gđ. Vero Obreza.

Ij C. kr. revirni rudarski urad v Ljubljani uraduje od 25. oktobra 1917 dalje ob delavnikih od 8. ure dopoldne do pol 1. ure popoldne in od pol 2. do 4. ure popoldne, ob nedeljah in praznikih od 9. do 11. ure dopoldne. Uradne ure za stranke so samo ob delavnikih od 10. do 12. ure dopoldne in od pol 3. do pol 4. ure popoldne.

Ij Zelje na rumene izkaznice A. Stranke z rumenimi izkaznicami, zaznamovanimi s črko A dobe zelje v torek, dne 30. t. m. popoldne v cerkvi sv. Jožefa. Na vrsto pridejo vse od 2. do pol 3. ure. Vsaka oseba dobi 1 kg. Kg stane 80 vin.

Ij Zelje na rumene izkaznice B št. 1 do 500. Stranke z rumenimi izkaznicami, zaznamovanimi s črko B prejmejo kisló zelje v torek, dne 30. t. m. popoldne v cerkvi sv. Jožefa. Red je ta-le: od pol 3. do 3. ure št. 1 do 100, od 3. do 4. ure št. 101 do 300, od 4. do 5. ure št. 301 do 500. Vsaka oseba dobi 1 kg, kg stane 80 vin.

Ij Špeh za IV. okraj. Stranke IV. okraja prejmejo špeh v sredo, dne 31. t. m. in v petek, dne 2. novembra na Poljanski cesti št. 15. Določeni je ta-le red: v sredo, dne 31. t. m. popoldne od 12. do 1. ure št. 1 do 200, od 1. do 2. ure št. 201 do 400, od 2. do 3. ure št. 401 do 600, od 3. do 4. ure št. 601 do 800, od 4. do 5. ure št. 801 do 1000. — V petek, dne 2. novembra dopoldne od 8. do 9. ure št. 1001 do 1200, od 9. do 10. ure št. 1201 do 1400, od 10. do 11. ure št. 1401 do konca. Vsaka oseba dobi četrt kg, kg stane 8 K 80 vin. Prinesite s seboj poleg nakazil za mast tudi mesečne maščobne izkaznice.

Ij Krompir za VII. okraj. Mestna aprovizacija bo oddajala strankam VII. okraja krompir v pivovarni Union v Sp. šiški v torek, dne 30. t. m. in sredo, dne 31. t. m. Določeni je ta-le red: v torek, dne 30. t. m. popoldne od 2. do 3. ure št. 1 do 100, od 3. do 4. ure št. 101 do 200, od 4. do 5. ure št. 201 do 300. — V sredo dne 31. t. m. dopoldne od 8. do 9. ure št. 301 do 400, od 9. do 10. ure št. 401 do 500, od 10. do 11. ure št. 501 do 600, popoldne od 2. do 3. ure št. 601 do 700, od 3. do 4. ure št. 701 do 800, od 4. do 5. ure št. 801 do konca. Vsaka oseba dobi 10 kg, kg stane 30 vin.

Ij Našla se je danes jutraj zlata ženska ura. Kdor jo je izgubil, naj se oglasi pri g. Mariji Zabukovec, Dunajska cesta 38/II.

Ij Dotična dama, ki je dne 23. t. m. v kino »Ideal« pri pol 6. urni predstavi vzela svilen modri dežnik, ki je imel na ročaju zeleni kvadrat, je tem potom opomnjena, naj istega odda takoj pri blagajni kino »Ideal«, sicer se nastopi sodnim putem.

Ij Nesrečen padec. V Florijanski ulici je padla na vlažnih tleh 64 let stara kuharica Ivana Blans iz Miklošičeve ceste št. 28, ko je hitela na tramvaj. Pokvarila si je desno nogo v kolenu.

Po smrti drja Kreka.

V bruskem begunskem taboru.

V četrtak je bila v bruskem taborišču sv. maša-zadušnica po pok. dr. Kreku, katere se je udeležilo predstojništvo, uradništvo, šolska mladina, obrtna šola, gospodinjstva šola z učitelstvom ter mnogo občinstva. Vse žaluje po nepozabnem dobrotniku kakor po lastnem očetu. Nabralo se je med begunci že precej denarja za dr. Krekovo ustanovo.

V Kostanjevici na Krasu.

je bila za sedmi dan zadušnica za pokojnega jugoslovanskega prvoboritelja dr. J. Ev. Kreka, peta sv. maša in »libera« — ob obilni udeležbi inteligence, meščanov in ljudstva iz okolice. Pevski zbor pod vodstvom gđ. Hladnikove je dovršeno izvajal »Requiem«. Gospodične so krsto okrasile z rožami in šopki.

V Spodnji Idriji.

Slovesno žalno opravilo po umrlem dr. Jan. Ev. Kreku je bilo v Sp. Idriji v soboto ob 8. uri jutraj ob obilni udeležbi ljudstva.

Primorske novice.

Kdaj dobimo begunsko podporo? V sobotnem »Slovencu« smo čitali poziv c. kr.

okrajnega glavarstva goriškega, da naj bi begunci štedili s podporami za oni čas, ko bo treba vrniti se na svoje domove. Hvala Bogu je ta čas že prav blizu, naši hrabri vojakci so v družbi z zavezniki očistili goriško deželo Lahov. Zdi se pa, da begunci pod c. kr. okrajnim glavarstvom ljubljanskim najbrže ne samo da prihranijo celo begunsko podporo, marveč sploh ne pridejo do nje, ker se bodo preje vrnili domov, nego se jim bo begunska podpora nakazala. Do sedaj namreč ni ne duha ne sluha o kaki rešitvi, druga glavarstva so že nakazala podporo beguncem v njihovem okrožju. Govori se, da bodo morali begunci iz okrožja ljubljanskega glavarstva hoditi po podporo v Ljubljano, kar bo združeno z veliko izgubo časa, posebno sedaj v slabem vremenu in zimskem času. Bolje bi pač bilo, da se nakazejo zneski županstvom v razdelitev ali pa po pošti, kakor v Ljubljani.

Umrl je na bolezi tifus kot vojni ujetnik v Taškentu Vincenc Kosovel iz Oseka. Pred vojsko je bil cerkvenik pri cerkvi sv. Martina v Oseku. Ob splošni mobilizaciji je moral tudi on obleči vojaško suknjo ter je bil poslan k topničarjem v trdnjavo Przemysl. Po padcu te trdnjave je bil tudi on zajet ter odposlan v ujetništvo na Rusko. Domačim je pošiljal večkrat pozdrave iz ujetništva, a zadnje čase so pa popolnoma prenehali. Sedaj pa piše tovariš njegovih soprog, ki biva kot begunka v Staricerkvi pri Kočevju, da je umrl meseca marca na bolezi tifus. B'l je blag mož, skrben in varčen gospodar! Pač hud udarec osiroteli družini! Očiv! Paj v miru dragi Cene, v tuji zemlji!

Do Sv. Lucije že vozijo vlaki. Do Gorice so bili odposlani nalašč za to prirejeni železniški vozovi, v katerih je prirejeno vse potrebno, kar rabi železniška postaja za toliko časa, da postavijo namesto razrušenih železniških postaj barake.

Trško županstvo Bovec naznanja tem potom vsem Bovečanom, da posluje c. kr. okrajno glavarstvo Tolminsko sedaj v Idriji na Kranjskem. Vendar pa ima še vsako sredo in četrtek svoje uradne ure v Cerknem.

Aprovizacija za Primorsko. Kakor se nam poroča z Dunaja, pojdejo te dni primorski državni poslanci k ministrskemu predsedniku radi aprovizacije.

Poroka. Dne 25. t. m. se je poročil v Sarajevu arhitektni asistent pri deželni vladi, gospod Jaro Dolenc, sin spoštovane narodne družine Dolenčeve na Proseku in vnuk nepozabnega našega Ivana viteza Nabergoja, z gospico Jelko Anderhij.

Kako je v Trstu. »Edinost« piše: Da bi nasveti in predlogi mestnega gospodarskega sveta tudi v resnici kaj izdali na pristojnih mestih, katera poleg že vsega navedenega opozarjamo ponovno zlasti še na prežalostno dejstvo, da je Trst, zlasti pa oni del, kjer stanuje manj imovito prebivalstvo, ki je glede hrane na najslabšem, že skoraj popolnoma okužen po legarju, ki pa nima svojega vzroka morda, kot navadno v slabi pitni vodi itd., temveč edino le v nezadostni, preslabi hrani, ali da povečmo naravnost, v — lakoti. Torej lakotni legar — Hungertyphus! In kaj še le bo, če se odvzame prebivalstvu še edino živilo, ki kaj izda, sladkor? Naj bi pristojne oblasti ne pozabile tega pretresljivega dejstva sporočiti na odločilno mesto!

Goriška begunka Marija Šavli, 64 let stara žena kajzarja Andreja iz Čepovana, je ob priliki neke eksplozije, ko se je selila nekam na Dolenjsko, bila vržena ob tla ter se je poškodovala na obrazu. Zdravi se v tukajšnji bolnici.

Pismo iz ruskega ujetništva ujetnika Zavadlav je sprejela za ženo Rozo Zavadlav, sedaj begunko v Hauskirchnu 79, p. Patterndorf na Nižje Avstrijskem, neka oseba pri slavni posredovalnici za goriške begunce. Naj ga odpošlje na navedeni naslov, kakor je obljubil.

Goriški begunci v Dobovi ob Savi se tem potom prav pristrčno zahvaljujemo svojemu blagemu dobrotniku gospodu nadučitelju Simonu Gajšek za vse njegovo požrtvovalno, skrbno, pravično delo in naklonjenost do nas ubogih brezdomnih ljudi ter mu povodom njegovega godu iskreno čestitamo ter mu kličemo na mnogo leta! — Bog plači tisočkrat vse njemu in njegovi velespoštovani obitelji.

Razpis natečaja. Razpisujeta se dva štipendija po 600 K, ustanove Nj. Provzv. deželnega glavarja grofa Franca Cronvi-Cronberg, ustanovljene v spomin na 40-letnico vladanja Njegovega Velikanstva presvetlega cesarja Franca Jožefa I. Pravico do tega štipendija imajo ubožni dijaki, ki so pristojni v kako občino poknežene grofije Goriško-Gradišanske, ki z dobrim uspehom pohajajo avstrijsko visoko šolo (vseučilišče, tehnično ali zemljedelsko visoko šolo). Prosilci naj predložijo svoje pravilno opremljene prošnje deželnemu odboru (sedaj na Dunaju, VIII. okr., Schlenkerplatz 2) do 15. novembra t. l.

Iz ruskega ujetništva naznanja Mirko Vuk, da je še vedno živ in zdrav ter pošilja svoji dragi družini najsrčnejše pozdrave.

Begunka Štefanija Sironič naznanja tem potom svojemu možu Alojziju Sironiču, da stanuje z družino v Deskovi vasi, pošta Stari trg pri Kočevju, Dolenjsko.

Razpis štipendijev. Razpisujejo se 4 deželni štipendiji v znesku po 600 kron, ustanovljeni od deželnega zbora v spomin na 60letno vladanje Nj. Vel. presv. cesarja Franca Jožefa I. Za te ustanove se morejo potegovati dijaki, pristojni na Goriško-Gradiščansko, kateri so dovršili srednje šole in stopili na vseučilišče. Štipendiji se podelijo začasno le za eno akademično leto, t. j. za 1917/18. Prosilci naj priložijo svoje prošnje podpisane deželnemu odboru (VIII. Schlesingerplatz št. 2) do dne 15. novembra 1917 in naj jim priložijo domovnico, ubožno spričevalo, frekventacijsko spričevalo in dokazilo o sedanjem učenem napredovanju. Od goriškega deželnega odbora na Dunaju. — Razpisujejo se 4 deželni štipendiji v znesku po 600 kron, ustanovljeni od deželnega zbora v spomin na 40letno vladanje Nj. Vel. presv. cesarja Franca Jožefa I. Za to ustanovo se morejo potegovati dijaki, ki so sinovi očeta, rojenega, stanujočega in pristojnega na Goriško-Gradiščansko in so slušatelji prava, zdravilstva ali modroslovja na avstrijskem vseučilišču; dalje redni slušatelji tehnike ali višjega poljedelskega zavoda Avstrije. Štipendiji se podelijo le za eno akademično leto, t. j. za 1917/18. Prosilci naj predložijo svoje prošnje podpisane deželnemu odboru (Dunaj VIII. Schlesingerplatz 2/III) do 15. novembra 1917 in naj jim priložijo rojstni list, domovnico, ubožno spričevalo, frekventacijsko spričevalo in dokazilo o sedanjem učenem napredovanju. Od goriškega deželnega odbora na Dunaju.

Kako so bili Italijani vzei Sv. Goro.

26. avgusta 1917. se je vršil odločilni boj za Sv. Goro. Italijanske granate in mine so mnogo ur bobnale po naših zapuščenih postojankah. Proti 10. uri se je začel italijanski generalni napad od Avč do Sv. Gabrijela. Pri Vodicah in na slemenu Sv. Gore so tri baterije razcefrale laške napadalne valove, ovržnik se je begoma zgrnil nazaj in italijanski napad se je zrušil ondi pred praznimi našimi jarki. Samo se verno od tam so Italijani slavno osvojili naše — zapuščene postojanke.

Sv. Gora je padla v sovražne roke šele ob 4. uri popoldne. Tu smo videli, kako je en sam samcat Italijan lezel na Sv. Goro. Za seboj je vlekel drog, ki je imel na koncu lesen trikot. Ko je došel na vrh, je zasadil drog v zemljo in hitro zbežal. V svojem strahu je bil drog slabo zasadil; kmalu se je zvrnil. Da bi ga znova postavil kvišku, si ni več upal. Očividno mu je za to manjkalo poguma.

Posebno slavna torej osvojitve Sv. Gore po Italijanih ni bila. A italijansko armadno poročilo se je glasilo: »Ponosno plapolala na Sv. Gori italijanska trikolra...«

Darovi.

V časten in hvaležen spomin na blagopokojnega dr. Jan. Ev. Kreka je daroval veleč. g. kurat Ivan Gogala: za sirote »Dobrodelnosti« 20 kron in za dr. Krekov spomenik 50 kron.

Za goriške begunce mesto na grob dr. Kreka nam je poslala Hranilnica in posojilnica v Sevnici 50 K.

Pianino

dobro ohranjen, se kupi takoj. Ponudbe naj se naslovijo na A. Grum, Zvezdarska ulica št. 1.

Napredaj sta

Dve kobilici in žrebe

Ljubljana, Poljanska cesta št. 55.

Stavbeni material

kot portland-cement, apno, opeko, traverze itd. odda proti zamenjavi za krmita stavbenik Robert Smielowski, Ljubljana Rimska cesta 2.

Ondi se prodajo tudi

konji.

Oton Homan v Radovljici

proda ali da v najem svojo nad 30 let obstoječo trgovino z mešanim blagom.

Za c. kr.

Glavno zalogo tobaka v Radovljici

se išče trgovsko naobrazeni poslovodja oziroma namestnik Invalidi imajo prednost.

Sprejmejo se

delavci

za betonsko delo v delavnici pri Ant. Gihlar, Ljubljana, Dunajska c. 67.

Zamaški

vseh velikosti

dobijo se najbolje pri 2757 (4) Zagrebški industriji zamaškov in predmetov iz probkovine L. Jurić, Zagreb.

Tvrdba

F. ČUDEN

v Ljubljani, Prešernova ul. št. 1.

Priporoča se svojo

veliko zalogo ur, zlatnine in srebrnine. Kupuje

staro zlato in srebro in vzame po visokih cenah v zameno.

Naznanja, da cenikov za leto 1918 ne more razpošiljati, ker istega blaga po vzorcih ni. Izvolite se osebno ogledati in potrebno preskrbeti, kolikor časa še zaloga traja.

Išče se

upravnik

zmožen slovenskega in nemškega jezika, ki je dovršil vinarsko šolo in je izboren vinogradnik-neakademik. Biti mora Slovenec z večletnimi odličnimi spričevali, zelo pošten, neozčen ali oženjen brez otrok. Ponudbe naj se pošiljajo na naslov:

„Tüchtig L. 1301“ na Kienrechner Annoncen Expedition, Gräde, Sackstrasse 6.

Kupi se vsaka, tudi najmanjša množina, dobro posušenih

olupkov hrček in jabolk vsako posebej, po 2 K in dobro posušene **prešene hrček in jabolk** po 80 vln. kg. Ponudbe in pošiljatev se prosi na tvrdko Franc Kos v Ljubljani.

Dve izobraženi

GOSPODIČNI

želita primerne službe, katero bi lahko opravljali od 4 do 9 ure zvečer. Cenj. ponudbe na upravo lista pod št. 2759.

19let staro dekle

ki ima gospodinjsko šolo, vajeno gospodinjstva, kakor tudi šivanja in ročnih del, želi primerne službe pri boljši rodbini, najrajši v Ljubljani. Naslov pove uprava „Slovenca“ pod št. 2748; znamka za odgovor

Drva

kupi vsako množino. (Tudi v zamenjo blaga.) Če v bližini Ljubljanske okolice, dostavi eventualno kupec vozove. Ponudbe na upr. H. tela „Sion“ v Ljubljani. Istotam se prodaja večja množina razne velikosti likerjevih praznih steklenic.

M'hael in Ema Rožanc naznanjata v svojem in v imenu svoje hčerke Majde in vseh ostalih sorodnikov pretresujočo vest, da jim je Bog odvzel ljubljénčka

Miljančka

v nežni dobi 6 in pol let.

Pogreb nepozabnega otroka je Lil danes dne 29. oktobra ob 3. uri popoldne.

V Ljubljani, dne 29. oktobra 1917.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

Zahvala.

Povodom smrti našega ljubljénega soproga, oziroma očeta, gospoda

Fraňa Boršnik

c. kr. gimnazijalnega profesorja v pokoju

izrekam tem potom prečastiti duhovščini za trud, tolažbo in spremstvo na zadnji poti, sl. občinskemu odboru, p. n. učiteljsstvu s šolsko mladino, sl. gasilnemu društvu, sl. osebju južne železnice za čaščečo udeležbo, darovateljem krasnih vencev, sploh vsem, ki so predragemu ranjkemu v toliki meri izkazali zadnjo čast, najiskrenejšo zahvalo.

V Borovnici, dne 29. oktobra 1917.

Globoko žalujoča Gabrijela Boršnik.

Ugodna prilika za nakup.

Vedno z najboljšim vspehom obratovani, nasproti kolodvoru Bohinjska Bistrica na Gorenjskem ležeči **HOTEL »RODICA«**, last gospoda Otona Dokoriča, se prodaja dne 5. novembra t. l. ob pol 11. uri popoldne pri c. kr. okrajnem sodišču v Radovljici, soba št. 26, s popolno opravo in več polja.

Hotel z opravo je sodno cenjen na 8.822.58 K in najmanjši ponudek znaša 54.548 K. Potrebni vadij znaša 8200 K. V skupni cenilni vrednosti vpošteti inventar tega hotela je cenjen na 5901.64 K. Interesente si morajo pravočasno preskrbeti potrebne listine za vstop na Kranjsko.

Št. 15.482.

Razglas.

Naznanitev blaga, obleke in perila.

Na podlagi § 2. ces. naredbe z dne 24. marca 1917, drž. zak. št. 131, je odredila c. kr. deželna vlada, da morajo vsi trgovci in obrtniki, ki imajo blago, obleko ali perilo v zalogi ali za druge hranjeno, svoje zaloge po množini in vrsti pismeno naznaniti mestnemu magistratu tekom 8 dni od dneva te razglasitve.

V poštev prihajajo vsi predmeti, ki so naštet v § 10. min. naredbe z dne 21. septembra 1917, drž. zak. št. 383, in katere se sme ljudem oddajati za lastno uporabo izključno le proti uvedenim nakaznicam.

V naznanilo ni vzeti predmetov, ki so naštet v razglasu c. kr. trgovskega ministrstva z dne 21. septembra 1917, drž. zak. št. 384, in za katere ni potreba pri prodaji nakaznic.

Naznanilo se dolžni oddati:

1. Vsi izdelovalci blaga, za katero so predpisane nakaznice.
 2. Vsi trgovci z navedenim blagom, s konfekcijskim blagom in s starimi oblekami.
 3. Vsi, ki obrtoma predelavajo navedeno blago (konfekcionarji, krojači.)
 4. Vsi obrtniki, ki navedeno blago samo pri izdelavi drugih predmetov rabijo, tako na primer: knjigovezi, tapetniki, modistinje, čevljarji, klobučarji, seilariji, rokovičarji itd.
- Kdor se ne bi odzval temu razglasu, kaj zamočal ali podal le nepopolne in nepravilne podatke, se bo kaznoval po politični oblasti z denarno globo do 5000 K ali z zaporom do 5 mesecev, v kolikor bi ne nastopile še strožje kazni.

Mestni magistrat ljubljanski,

dne 25. oktobra 1917.

Odgovorni urednik Mihael Mošker.